

Vuoden 1998 hyväksytyt harvinaisuushavainnot

Tom Lindroos ja Heikki Luoto

Lappeenrannan ruusulokki (*Rhodostethia rosea*) oli vuoden ehdottomia kohokohtia. © Mikko Pöllänen
Ross's Gull.

Suomen Lintutieteellisen Yhdistyksen ja BirdLife Suomen Rariteettikomitea (RK) on käsitellyt 356 lomaketta vuodelta 1998 ja hylkäsi niistä 35 (10 %). Kun mukaan lasketaan lomakkeet aiemmilta vuosilta nousee käsiteltyjen lomakkeiden määrä 396:een ja hylättyjen 46:een (11%). Hylkäysprosentti lieenee pitkäaikaiskeskiarvon mukainen. Tässä vaiheessa on käsitelty jo myös useita kymmeniä vuoden 1999 havaintoja. Käsiteltyjen lomakkeiden määrä on lajilistan karsimisesta huolimatta edelleen siis varsin suuri.

RK sai listauksen Bongariliiton lintutiedotukselle ilmoitetuista vuoden 1998 harvinaisuuksista. Tämän perusteella RK:n kaipaamien lomakkeiden palautusprosentti oli selvästi yli 90%. Katsaus on siis kattava otos vuoden 1998 aikana Suomessa nähdyistä harvinaisista linnuista. Tästä suurkiitos kuuluu paitsi kaikille lomakkeensa palauttaneille havainnoitsijoille myös aluevastaaville ja ARK:oilta, jotka ovat kiittävästi keränneet oman alueensa harvinaisuushavainnot. Aikaisempien vuosien tapaan rengastustoimisto listasi rengastetut RK-lajit ja niiden rengastajat.

Harvinaisuuksien osalta vuosi 1998 oli kohtuullisen hyvä. Ainoa Suomelle kokonaan uusi lintulaji oli idänkäki, joka valtasi

reviirin kahdellakin paikalla. Ensikertalainen oli myös mustalinnun alalaji *americana*, joka nähtiin ohimuuttavana Inkoossa. Muita suurharvinaisuuksia olivat yöhaikara, amerikantukkasotka, pitkäjalka, valkoperäsirri, eskimosirri, ruusulokki, vihermehiläissyöjä ja taigarautiainen. Lisäksi edelliseltä vuodelta hyväksyttiin maan toinen sinirastas. Vuoden kohokohtia olivat ilman muuta kapusta-haikaran ja pikkuruokin massaesiintymiset syksyllä. Amerikanhaapana, sitruunavästäräkki, kashmirinuunilintu ja tiibetinhani esiintyivät ennätysmäisen runsaina. Vuosi oli erittäin hyvä myös amerikanjääkuikan, punapäänarskun, arokotkan, arosuohaukan, viirusirkkalinnun, pikkukultarinnan, ruskonuunilinnun ja mustaotsalepinkäisen osalta.

Mikäli katsauksesta puuttuu jokin havainto, josta sinulla on tietoja, ota yhteyttä sihteeriin. Samoin mikäli havaitset virheitä tai muita puutteita katsauksessa, ota suoraan yhteys sihteeriin. Kaikki olennainen RK:aan liittyvä löytyy BirdLifen kotisivuilta osoitteesta <http://www.birdlife.fi>. Näiltä sivuilta löytyvät myös lajikohtaisesti kaikki Suomessa hyväksytyt havainnot RK:n perustamisesta lähtien. Suomessakin tullaan siirtymään lähitulevaisuudessa uudenlaiseen, viiden kategorian järjestelmään Euroopan rariteettikomiteoiden liiton AERC:n (*Association of Euro-*

pean Rarities Committees) kanssa yhteisesti sovittujen suuntaviivojen mukaisesti. Tarkempaa tietoa löytyy AERC:n kotisivuilta, jotka löytyvät osoitteesta <http://users.skynet.be/birding/aerc/aerc.html>.

RK:n toiminnasta

Vaaleiden selkälökkien ongelma

RK on kuluneen vuoden aikana käsitellyt loppuun ns. vaaleiden selkälökkien ongelman. Niiden esiintymistä Suomessa ovat käsitelleet Eskelin ja Pursiainen (1998) ja määrittänyt Rauste (1999 a, b). Kaikki kolme aiemmin alalajilleen hyväksyttyä havaintoa (yksi *graelisii* ja kaksi *intermedius*) hylättiin RK:n uudessa tarkastuksessa.

"Tuhkaselkälokki" (*Larus fuscus heuglini/graelisii/intermedius*) on säännöllinen ja melko tavallinen läpimuuttaja suurimmassa osassa Suomea. RK ei tarkasta siitä tehtyjä havaintoja. Ainakin pääosa tuhkaselkälökkihavainnoista koskee "idänselkälökkia" (*heuglini*). "Atlantinselkälökin" (*graelisii*) mahdollinen esiintyminen Suomessa on toistaiseksi täysin avoin kysymys. RK:lla ei ole tiedossaan tuntomerkkejä, joilla tämä alalaji voitaisiin Suomessa varmuudella määrittää.

Suomessa tavataan säännöllisesti myös yksilöitä, joiden tuntomerkit näyttävät sopivan "tanskanselkälöksi" (*intermedius*). Tämä on välittävä muoto nimialalajin ja *graeliin* välillä, eivätkä ääriyksilöt ole näistä erotettavissa. RK on päättynyt pitämään *intermediuksen* tarkistettavien piirissä, mutta dokumentointi- ja tulkintavaikeuksien takia RK tarkastaa vain sellaiset käteen saadut yksilöt, joista on käytettävissä mittatiedot ja selkäpuolen tummuusaste on mitattu Kodakin skaalalla tai vastaavalla (selkäpuolen tummuuden luotettava ja täsmällinen määrittäminen ei yleensä ole mahdollista edes hyvistä valokuvista). Tällä perusteella Suomesta on vain yksi hyväksytty havainto. *Intermedius*-tyyppisten lokioiden kohdalla on vielä huomattava, että jos selkälökin nimialalaji risteytyy idänselkälökin kanssa, voivat syntyvät hybridit olla erehdyttävästi *intermediuksen* näköisiä.

Muista havainnoista

RK:lla on ollut pitkään pöydällä suuri joukko lomakkeita *cabaret*-urpiaisista. Näiden havaintojen käsittely on saatu vihdoinkin valmiiksi, ja näistä ilmestyy erillinen julkaisu Linnut-lehdessä ensi vuoden puolella. RK:lla on ollut myös käsitelystä kolme havaintoa isolepinkäisen alalajista *homeyeri*. Näiden havaintojen käsittely on kesken, mutta valmistuu ilmeisesti vielä ennen vuoden vaihdetta. Lisäksi tällä hetkellä vuoden 1998 havainnoista on pöydällä *candicans*-tyyppinen tunturihaukka, pari *cachinnans*-harmaalokkia ja yksi amerikanjääkuikka.

RK:n henkilöt

Matti Lammin-Soila päätti pitkän uransa RK:n jäsenenä vuoden alussa, ja hänen tilalleen valittiin Heikki Luoto Espoosta. Kiitokset ansiokkaasta uurastuksesta Mapille. RK:aan kuuluvat Hannu Jännes (puheenjohtaja), Tom Lindroos (sihteeri), Heikki Luoto, Pekka J. Nikander, Tapani Numminen, Jari Peltomäki ja Visa Raus- te.

Selityksiä

Yksilömäärät

Katsauksessa on lajin jälkeen kolme lukua. Ne ilmaisevat tavattujen yksilöiden kokonaismäärän tiettyinä ajanjaksoina. Ensimmäinen luku tarkoittaa aikaa ennen RK:n perustamisvuotta 1975, toinen luku jaksoa vuodesta 1975 vuoden 1997 loppuun ja kolmas esitellään vuoden 1998 havaintoja. Näiden lukujen

summa on siis kaikkina aikoina tavattujen yksilöiden kokonaismäärä.

Lyhenteet

Linnun tarkka ikä merkitään kalenterivuosina: 1kv = samana kalenterivuonna syntynyt, 2kv = edellisenä kalenterivuonna syntynyt, +1kv ennen kuluva kalenterivuotta syntynyt jne. Muut ikälyhenteet: juv. = nuori lintu ensimmäisessä täydellisessä höyhenpuvussa, ad. = aikuinen, subad. = esiaikuinen, pull. = pesä- tai maasto- poikanen. Muut lyhenteet: jp. = juhlapukuinen, tp. = talvipukuinen, vp. = vaihtopukuinen, k-puk. = koiraspukuinen, n-puk. = naaraspu- kuinen, Ä = laulava, k-Ä = koirasääninen, n-Ä = naarasääninen, r = rengastettu. Merkki (v) tarkoittaa, että RK:lla on ollut käytettävissään linnusta otettu valokuva ja (ä) että RK:lla on ollut määrityksen tukena linnusta saatu äänite. Muuttavasta linnusta on ilmoitettu lentosuunta (N = pohjoinen jne). Milloin yksilömäärää ei ilmoiteta, havainto koskee yhtä yksilöä.

Havainnoitsijat

Tässä katsauksessa on havainnon kohdalla aiemman kolmen havainnoitsijan sijasta neljä havainnoitsijaa, mikäli lomakkeella on mainittu näin monta nimeä. Lomakkeen täyttäjän nimi on ensimmäisenä paitsi niissä tapauksissa, joissa hän on ilmoittanut havainnon jonkun toisen puolesta. Tällöin ensimmäisenä on linnun näkijä ja toisena ilmoittaja. Ilmoittajan jälkeiset nimet on pyritty kirjoittamaan aakkosjärjestyksessä. Jois- sakin tapauksissa RK on saanut useampia lomakkeita. Näissä tapauksissa eri lomakkeiden tiedot on yhdistetty, ja havainnoitsijat ovat yksi- en sulkeiden sisällä.

Hyväksytyt havainnot

Accepted records

Amerikanjääkuikka (*Gavia immer*) (2,46,7)

11.6. Utsjoki, Kevojärvi jp. (v) (Jukka Reinikainen, Jyrki Jalli, Juha Koskinen, Olli Karhu ym.); **26.6.** Uusikaupunki, Vasikkari jp. N (Olli Tenovuori); **23.7.** Kristiinankaupunki, Domarkobben jp. S (Veikko Forsberg); **9.8.** Korppoo, Jurmo 2kv (Jyrki Normaja, Elina Ilvonen, Mer- vi Haukila, Rudin Nordling ym.); **9.-10.10.** Mustasaari, Östra Norrskär jp. (Aarne Lahti, Mauri Jalonen, Sami Tuomela); **13.10.** Rääk- kylä, Vuoniemi ad. vp. (Harri Kontkanen, Petri Hottola, Kalervo Leppänen); **7.11.** Kristiin- kaupunki, Siipyy 1kv (Petri Rissanen ym.).

Seitsemän lintua (joista 2 sisämaassa) sivuaa ennätystä vuodelta 1997. Suomessa on il- meisesti vähitellen opittu tuntemaan amerikan- jääkuikka. Yhteensä on havaittu 55 amerikan- jääkuikkaa, Ruotsissa n. 300. Läntisessä naa- purissamme joka neljäs määritetty iso-*Gavia* on *immer*, mutta suurin osa linnuista nähdään länsirannikolla.

Myrskylintu (*Fulmarus glacialis*) (12,16,0)

29.7.1987 Inari, Juutuanjoki (v) (Olli Osmonen, Heikki Karhu, Markus Varesvuo).

Lappi on todennäköisin alue, jolta myrsky- linnun Suomessa löytää. Tämä lintu saatiin kä- sin kiinni ja se menehtyi seuraavana päivänä. Yli puolet maassamme tavatuista yksilöistä on kokenut saman kohtalon.

Suula (*Morus bassanus*) (3,27,1)

19.4. Sodankylä, Porttipahdan pato ad. N (Ola- vi Nyyssönen ym.).

Varsin aikainen havainto, sillä vain yksi varhaisempi tunnetaan: Pyhäranta ad. 22.3. 1990.

Yöhaikara (*Nycticorax nycticorax*) (1,4,1)

12.6. Kuusamo, Oulanka ad. (v) (Jari ja Merja Landén, Ari Parviainen, Jussi Valonen ym.).

Suomen kuudes yöhaikara. Viime vuosina on totuttu siihen, että Kuusamon rallin yh- teydessä löydetään huippukovia lintuja lähes joka kesä. Niin kävi nytkin, kun Oulangan pie- nen metsälammen rannalta löytyi eksoottinen haikara. Maamme havainnot jakautuvat tasai- sesti aikavälille 23.4.-6.11., heinäkuulta on kaksi havaintoa. Ruotsissa havaittiin vuonna 1998 kaksi yksilöä, toinen touko-kesäkuun vaihteessa ja toinen heinäkuussa (C. Cederroth, kirj.ilm.).

Jalohaikara (*Egretta alba*) (4,82,-)

13.6.1990 Pori, Yterti lähti S (Pentti Zetter- berg); **13.6.1996** Simo, Viantie (Pentti ja Tel- lervo Rauhala).

Yhteenveto jalohaikaran esiintymisestä Suomessa on julkaistu edellisen RK-katsauk- sen yhteydessä (Lindroos 1998).

RK ei tarkasta havaintoja jalohaikarasta vuoden 1997 alusta lähtien.

Silkkihaikara (*Egretta garzetta*) (0,12,3)

10.-14.5. Liminka, Temmesjoen suu - Lumijo- ki, Puhkianperä ja Sannanlahti (Jari Korho- nen, Jari ja Ulla Peltomäki, Timo Tuuri ym.); **17.5.** Oulunsalo, Kylänpäänlahti (Ari Kakko, Jukka Hauru, Esa Hohtola, Mikko Hurme ym.); **1.6.** Inari, Koppelo (Olli Osmonen, Jorma Pel- tonen); **15.-16.10.** Salla, Sallatunturi (v) (Jussi Seppänen; ilm. Ossi Pihajoki).

Liminka-Lumijoki-Oulunsalo alueella tehdyt havainnot koskenevat samaa lintua. Liminganlahti alkaa muodostua säännölliseksi silkkihaikaran tapaamispaikaksi, sillä siellä laji havaittiin myös vuosina 1995 ja 1997. Laji on yleistynyt voimakkaasti Länsi-Euroopassa ja pesii jo mm. Englannissa. Ruotsissa silkki- haikara ei enää kuulu RK:n tarkastuksen pii- riin.

Kapustahaikara (*Platalea leucorodia*)

(0,8,34)

14.9. Kirkkonummi, Porkkala 20 NW (Stig Michelsson); **18.-25.9.** Siikajoki, Tauvo 2 (Jan- ne Kilpimaa, Martti Mikkola, Mikko Ojanen, Matti Tynjälä ym.); **18.-19.9.** Kaarina, Kuusis- tonlahti 6 (Ismo Lahtonen ym.); **19.9.-1.10.** Kemiö, Sjöfax 1kv (Jukka K. Nurmi, Teuvo ja Kaisa Lappalainen ym.); **19.9.** Hanko, Itäsata- ma 5 S (Markku ja Biti Ojala, Antti Heikkilä, Heikki Luoto); **19.9.** Hanko, Neljän tuulen tupa 5 SE klo 12.02 (Jarkko Koskela, Kari Haataja, Jukka Ihanus); **19.-20.9.** Sonkajärvi, Sukeva- järvi 3 (Eelis ja Anne-Mari Rissanen, Uolevi Skarén, Jarmo Yliluoma ym.); **27.9.-7.10.** Ii, Tangonsaari (Jari Wilenius, Tapio Savilaakso, Jouni Pursiainen ym.); **28.9.** Maaninka, Iso Lapinjärvi (Kalle Ruokolainen); **24.-25.10.** Hailuoto, Pöllä (v) (Leila Nygren; ilm. Esa Hohtola); **25.10.** Hailuoto, Marjaniemi (Petri Lampila, Satu Käsmä).

Massiivinen vaellus Pohjois-Eurooppaan. Lintujen todellista määrää on vaikea arvioida. Kaarinan kuuden haikaran parvesta viisi muutti Hankoniemen yli etelään ja yksi (matkasta uu- punut?) jäi lähes kahdeksi viikoksi Kemiöön. Hailuodon havainnot koskenevat samaa yksi- löä. Useimmilla linnuilla todettiin tummaa vä- ritystä siiven kärjissä, joten valtaosa linnuista oli nuoria ja esiaikuisia. Suomen edellinen ka- pustahaikara nähtiin elokuussa 1995 Hai-

Kapustahaikaroita (*Platalea leucorodia*) Sukevalla 20.9.1998.
© Paavo Liimatta
Eurasian Spoonbills.

luodossa. Tämä esiintyminen oli hyvin samantyyppinen kuin syksyn 1995 pronssi-iibis -invaasio, jolloin 39 iibiksen parvi saapui yllättäen Lumijoelle 14.9. eli vastaavana päivänä kuin Kirkkonummen kapustahaikarat lensivät maamme ilmatilaan.

Lumihanhi (*Anser caerulescens*) (65,104,4)

29.5. Pyhtää, Ristisaari E (Petteri Tolvanen, Jyrki ja Petro Pynnönen, Ari Vuorio); **10.6.** Kuusamo, Pikku-Kero SW (Matti Koljonen, Kalevi Hietaniemi); **15.6.** Uusikaupunki, Vasikkari (Olli Tenovuo); **27.10.** Pudasjärvi, Iinattiniemi +1kv (v) (Ilkka Mikkola; ilm. Jari Peltomäki).

1.-4.9.1989 Inkoo, Backaviken +1kv (v) (Roger Morberg); **12.10.1997** Sodankylä, Vuotso 1kv (Ossi Pihajoki).

Inkoon lintu on valokuvien perusteella määritettävissä lajilleen lumihanheksi, mutta kaikissa muissa yllä mainituissa linnuissa on myös eskimohanen *A. rossii* mahdollisuus, joka pitäisi erityisesti muistaa arktikan yhteydessä, sillä Ruotsissa on nähty eskimohanhi valkoposkien kanssa jo muutamaan otteeseen. Vuotson lintu on ensimmäisiä Suomessa nähtyjä nuoria lumihanhia. Kaikki havainnot koskevat valkean värimuodon lintuja. Ruotsin RK pitää lumihanhia tarhakarkulaisina ja sijoittaa sen kategoriaan D (todennäköiset tarhakarkulaiset) (Unger 1999).

Punakaulahanhi (*Branta ruficollis*) (3,49,6)

1.-5.4. Dragsfjärd, Hiittinen (Eeva Hanner ym.); **19.5.** Helsinki, Santahamina ENE klo 5.06 (Juha Saari, Jukka Haapala, Ilpo Kuusisalo); **19.5.** Vehkalahti, Aarholma klo 5.46. (Seppo Hjerpe, Kimmo Häkkinen); **19.5.** Virolahti, Vähäharvajanniemi NE klo 5.53. (Kari Tornikoski, Henry Ekholm, Ilkka Wentus ym.); **19.5.** Kirkkonummi, Söderskär NE klo 6.15 (Dick Forsman, Karno Mikkola); **19.5.** Helsinki, Länsi-Tonttu E klo 6.40. (Raimo Aaltonen, Mikko Kataja, Petri Pietiläinen ym.); **19.5.** Kirkkonummi, Porkkala E klo 7.34 (Joni

Sundström, Kari Lindblom, Pekka Lehto, Jari Nummelin ym.); **28.5.** Lappeenranta, Vainikkala NE (Seppo Löfgren).

Huhtikuun havainto on erittäin aikainen, lintu liikkui merihanhiparven mukana. Ilmeisesti useimmat havaitut hanhet olivat eri yksilöitä (19.5. Söderskärin ja Länsi-Tontun sekä toisaalta Aarholman ja Vähäharvajanniemen havaintojen on tulkittu koskevan samoja lintuja). Punakaulojen alkuperä on usein kyseenalainen, sillä laji on tavallinen puisto- ja lammikkolintu Keski- ja Länsi-Euroopassa. Kaikilla karkulaisilla ei ole koivissaan renkaita ja vaikka olisikin, ei niitä muuttavilta linnuilta voi nähdä. Pöyhönen (1999) on analysoinut punakaulan esiintymistä perusteellisesti ja pitää suurinta osaa linnuista meillä luontaisesti harhautuneina.

Koiras amerikantukkasotka (*Aythya collaris*) Lemillä 18.6.1998. Lajille on tunnusomaista harmaa siipijuova. © Tomi Muukkonen
Ring-necked Duck.

Ruostesorsa (*Tadorna ferruginea*) (41,137,4)

24.4. Tyrnävä, Murto S (Sami Timonen, Ari Kakko); **25.4.** Lumijoki, Sannanlahti (Pirkka ja Janne Aalto, Hanna Soikkeli); **26.4.** Vaala, Pello 2 (Ossi ja Mikko Juvonen, Hannu ja Jani Mustonen).

Jälleen muutama havainto Oulun seutuvilalta. Myös tämän lajin alkuperä on usein kyseenalainen. "Vapaita" kantoja pesii eri puolilla Eurooppaa (esim. Sveitsissä tehtiin vuonna 1997 731 havaintoa ja suurin parvi oli 59 yksilöä) ja mm. Englannissa monet lammikkolinnut ovat lentokykyisiä (jopa keskellä Lontoota). Tosin joinakin kesinä (kuten v.1994) voi olla kyse aidosta invaasiosta. Lajin esiintymisestä ovat kirjoittaneet mm. Ullman (1999) sekä Vinicombe & Harrop (1999).

13.-15.7.1994 Hailuoto, Pökönokka 6 (Sami Timonen); **12.6.1997** Siikajoki, Tauvo (Riikka Kaartinen, Annikki Tynjälä).

Hailuodon kuuden linnun parven on tulkittu koskevan samoja lintuja kuin Siikajoen Tauvossa 16.-17.7. nähty 7 linnun parvi. Kuuden linnun parvi nähtiin myös 20.7. Närpiön Piolahdessa, 21.7. Korppoon Jurmossa ja 23.-24.7. Mustasaaren Norrskärillä.

Amerikanhaapana (*Anas americana*) (1,21,8)

29.-30.4. Korppoo, Jurmo k (Jari Helstola); **2.-4.5.** Joroinen, Kolma k (Hannu Räsänen, Allan Nyssönen, Timo Immonen ym.); **3.-18.5.** Kristiinankaupunki, Rantakylä ja Pohjoislahti 2kv k (Mauri Koivuluoma, Veikko Forsberg, Kari Korhonen ym.); **7.5.** Helsinki, Vanhankaupunginlahti k (Markku ja Biti Ojala, Seppo Aro, Petja Wagoner ym.); **11.-17.5.** Närpiö, Piolahti k (Petri Rissanen, Ingmar Rosengård ym.); **12.5.** Liperi, Pappelonsaari k (Harri Kontkanen, Ari Parviainen); **16.-18.5.** Oulunsalo, Papinkari k (Mika ja Aarne Ohtonen, Kari Lindblom, Jari Nummelin ym.); **11.8.-1.9.** Pori, Enäjärvi +1kv k (Petri Rissanen ym.); **12.-24.8.** Salo, Halikonlahti +1kv n (Tom Lindroos, Ari Kuusela ym.).

Ennätysesintyminen. Kristiinankaupungin ja Närpiön havainnot koskevat ilmeisesti samaa alueiden välillä edestakaisin liikkunutta lintua. Koiraat nähdään tyypillisesti keväällä haapanaparvissa, poikkeuksena Porin loppukesäinen lintu. Suomen ensimmäinen määritet-

ty naaraspukuinen lintu nähtiin Salossa. Risteymien mahdollisuus on aina tutkittava huolellisesti, vaikka kyseessä olisikin "helpon" näköinen juhlapukuinen koiras. Perusteellisia määrittämissä antavat Peltomäki (1998) ja Harrop (1994). Lisäksi erinomaisia kuvia risteymäalkuperää olevista linnoista on julkaistu Jiquet'n (1999) artikkelissa. Yllättäen Ruotsissa (Gotlannissa) nähtiin vain yksi koiras huhtikuun lopulla. Läntisen naapurimme paras vuosi oli 1996, jolloin havaittiin 10 yksilöä (C. Cederroth, kirj.ilm.).

Tavi (*Anas crecca carolinensis*) (1,25,2)

30.4.–6.5. Pyhäjoki, Parhalahti k (Heikki Tuohimaa, Harri Taavetti ym.); **2.–3.5.** Kristiinankaupunki, Hamnfjärden k (Kari Korhonen ym.).

Vain kaksi koirasta, kun edellisellä vuonna nähtiin kuusi lintua. Tavin amerikkalaisen alalajin määrittämistä (myös naaraspukuisten) on käsitellyt Millington (1998). Alalajiristeymien mahdollisuus tulee pitää mielessä, sillä tällaisia on tavattu sekä Suomessa että Ruotsissa (Tyrberg 1998).

Amerikantukkasotka (*Aythya collaris*) (0,3,1)

14.5.–2.7. Lemi, Löytänä k (v) (Markku Loipio ym.).

Suomen neljäs, edelliset vuosina 1989 ja 1997 (2 yks.). Jari Kostetin erinomaiset luonnokset kesäisestä koiraasta (Vuolijoen v. 1997) löytyvät edellisestä RK-katsauksesta (Lindroos 1998). Ensimmäistä naarausta yhä odotellaan maahamme. Ruotsissa vuonna 1998 yksi havainto kesäkuuisesta koiraasta, kokonaisuutena on siellä jo 20 yksilöä (C. Cederroth, kirj.ilm.).

Punapäänarsku (*Netta rufina*) (9,33,5)

28.4.–9.5. Heinola, Kymenvirta n (Osma Ruotinen ym.); **28.4.–1.5.** Porvoo, Killingö k (Pasi Snellman ym.); **30.4.** Porvoo, Ruskis k (Torbjörn West, Joni Sundström, Jari Markkula ym.); **1.–8.5.** Kitee, Kiteenjärvi k (Harri Kontkanen, Markku Halonen, Toni Nevalainen, Petri Palviainen ym.); **1.–4.5.** Uusikaupunki, Lamminjärvi n (Hannu Virtanen, Marja Elonsalo ym.); **2.5.** Porvoo, Pikkupernajanlahti k (Torbjörn West ym.); **9.5.** Närpiö, Piolahti n (Markku Saarinen, Jari Koivuluoma, Kari Kallio, Tapio Tuomenoja).

Porvoon seudun havainnot koskenevat vain yhtä lintua. Näyttävä kevätrynnistys. Esiintymiskuvaa hämmäntää se, että narsku on lintulammikoiden suosituimpia lajeja, joka suostuu helposti pesimään myös tarhaolosuhteissa.

Mustalintu (*Melanitta nigra americana*) (0,0,1)

3.5. Inkoo, Sommarö ad k E/SE (Henrik Lindholm, Karno Mikkola, Lauri Mäenpää).

Uusi alalaji Suomelle. Lintu muutti pienessä (n. 10 yks.) mustalintuparvessa itään. Ainoa luotettava määrittäysperuste on koiraan nokka. Ruotsissa alalaji on nähty kahdesti lokakuussa ja muutkin Euroopan havainnot on tehty lokahelmikuussa (Cederroth 1998).

Pilkaniska (*Melanitta perspicillata*) (10,31,1)

17.–18.5. Lohtaja, Marinkainen +2kv k (Tuomo Puutio, Hannu Vuollet ym.); **18.5.** Pyhäjoki, Hanhikivi +2kv k N/ENE (Heikki Tuohimaa); **19.5.** Pattijoki, Yrjänä +2kv k lähti N (Heikki Tuohimaa, Jukka Hauru, Kari Varpenius).

Havainnot koskevat ilmeisesti yhtä ja samaa vanhaa koirasta. Pilkaniska on lähes jokavuotinen Pohjanlahdella toukokuussa. Naaraat ovat vähissä (toistaiseksi yksi määritetty), syynä ovat ilmeisesti tunnistamisvaikeudet. Lajia ei juurikaan ole lintutarhoissa, joten kyse lienee aidoista harhailijoista.

Isohaarahaukka (*Milvus milvus*) (11,25,1)

9.8. Orimattila, Viljanien kylä SW (Juhani ja Aila Toivonen).

Isohaarahaukka ei ole yleistynyt Suomessa, vaikka lintuharrastajien odotukset ovat olleetkin hyvin optimistisia. Myöskään Ruotsissa ei ole tapahtunut suuria muutoksia pesimäalueissa, vaikka Skånen kanta onkin pikku hiljaa kasvanut (nykyisin n. 700 paria, Tyrberg 1998).

Käärmekotka (*Circus gallicus*) (0,28,1)

2.9. Hanko, Taktom NE (Reijo Vikman, Hanna Järvinen).

Maamme 29. käärmekotka havaittiin tyypilliseen aikaan. Havainnot painottuvat voimakkaasti Kaakkois-Suomeen ja etelärannikolle. Laji pesinee vuosittain Venäjän Aunuksessa. Ruotsista yksi havainto toukokuun lopulta (C. Cederroth, kirj.ilm.).

Niittysuohaukka (*Circus pygargus*) (18,434,–)

20.8.1994 Kokkola, Hopeakivenlahti +1kv n W (Marko Pohjoismäki, Janne Björkman); **20.5.1995** Kempele, Rajakorpi +2kv k (Jari ja Ulla Peltomäki, Asko Rokala).

RK ei tarkasta havaintoja niittysuohaukasta vuoden 1997 alusta alkaen.

Arosuohaukka (*Circus macrourus*) (33,151,29)

19.–20.4. Hanko, Taktom +2kv k (Markku ja Biti Ojala, Markku Nygård, Heikki Luoto ym.); **19.4.** Lahti, Luhdanjoki +2kv n NE (v) (Ilpo Kekki, Isto Hyvärinen, Juha Jalkanen, Mika Selin ym.); **19.4.** Lappeenranta, Luukkaansalmi 2kv NW (Paavo ja Jouko Rantanen, Pekka Karhu, Martti Riikonen ym.); **22.4.** Virolahti, Vilkkiläntura 3kv k (Seppo Grönlund, Risto Salo); **24.4.** Kalajoki, Pitkäsenkylä +2kv k N (Heikki Suni, Erkki Lämäsä); **24.–25.4.** Pyhäjoki, Parhalahti +2kv k lähti N (Heikki Tuohimaa, Kari Varpenius); **25.4.** Lumijoki, Sannanlahti +2kv k SE (Pirkka ja Janne Aalto, Hanna Soikkeli); **25.4.** Liminka, Virkkula +2kv k E (Harri Taavetti, Jari ja Ulla Peltomäki, Tom Pöysti ym.); **26.4.** Juva, Hiismäki +2kv k (Markku Seilonen); **27.4.** Tomio, Kaupunginlahti +2kv k (Matti Suopajarvi); **27.4.** Oulunsalo, Kylänpöytä-Kylänpöytälahti +2kv k (Ari Kakko); **28.4.** Liminka, Virkkula +2kv k NE (Timo Karkainen, Harri Kontturi, Ilkka Sten); **29.4.** Tomio, Raumonjärvi +2kv k (Jouni Ylipekkala); **29.–30.4.** Helsinki, Viikki 2kv k (Jani Vastamäki, Mika Ohtonen ym.); **1.5.** Saari, Pohjanranta +2kv n W (Jari Kontiokorpi, Jouko Poutanen); **3.5.** Tyrnävä, Jokisilta 3kv k NW (Harri Taavetti, Jari Peltomäki ym.); **3.5.** Tyrnävä, Luonunki 3kv k (Antti Below, Pekka Ikonen); **3.5.** Suodenniemi, Koivuniemenjärvi 2kv k (Markku Kangasniemi, Petri Saari ym.); **7.5.** Muhos, Matokorpi +2kv k (Eino ja Heikki Riikola, Juhani Tolonen, ilm. Reijo Kylmänen); **7.5.** Paimio, Jäteveden puhdistamo +2kv n N (Tom Lindroos); **22.5.** Joutseno, Kivisaari +2kv n N (Petri Kuhno, Pekka Kyllönen, Ari Sylgrén); **8.8.** Piesämäen mlk., Kirkko-Suurni +1kv k (Jarkko Koskela, Heikki Kotilainen, Eelis Rissanen); **31.8.** Luumäki, Lepistö 1kv k (Pekka Karhu, Jouko Rantanen); **10.9.** Helsinki, Niskala 1kv (Markku ja Biti Ojala); **15.9.** Mietoinen, Mynälahti 1kv (Hannu Kormanen);

16.9. Tammisaari, Finbygränd 1kv (Ahti Vapaa-vuori); **17.9.** Kirkkonummi, Veikkola 1kv SW (Mats Björklund); **18.9.** Lemu, Nynänen 1kv SW (Rasmus Mäki); **18.–19.9.** Kalajoki, Maakalla +1kv n (Jouni Meski, Jukka Hauru); **18.–19.9.** Joutseno, kk. 1kv n (Ville Supponen ym.); **21.9.** Vehkalahti, Hevossaari 1kv SW (Antti Vänskä, Tero Ilomäki, Jarmo Vuorinen).

Lumijoen ja Limingassa 25.4. nähty lintu on sama yksilö, ja samoin Tyrnävällä 3.5. tehdyt havainnot koskevat yhtä yksilöä. Erittäin hyvä arosuohaukavuosi; ennätyslukema on vuodelta 1997, jolloin havaittiin 34 yksilöä. Vanhat koirat tulevat Suomeen jo huhtikuussa ja syyskuu on nuorten lintujen aikaa. Ensimmäistä pesintää voitaneen odotella lähivuosina. Arosuohaukka on vanhoja koiraita lukuunottamatta vaikea määrittettävä ja havaintojen hylkäysprosentti on edelleen huomattavan korkea. Perehtymistä Forsmanin (1996, 1998) teksteihin suositellaan. Ruotsissa nähtiin 8 yksilöä, joista yksi viihtyi Skånessa 3.11. asti (C. Cederroth, kirj.ilm.).

28.4.1995 Tyrnävä, Ängeslevä +2kv k (Paavo Liimatta, Kari Saukkonen); **5.5.1997** Tornio, Raumonjärvi +2kv k (Pentti ja Tellervo Rauha-la).

Pikkukiljukotka (*Aquila pomarina*) (4,109,7)

4.5. Vehkalahti, Lupinlahti ad. NE/ENE (v) (Tero Ilomäki); **5.5.** Vehkalahti, Lupinlahti subad./ad. SW/W (Hannu Friman); **22.5.** Ylämaa, Sammalinen subad./ad. W (Jukka Sillanpää, Petri Helminen, Henrik Svahnström); **25.5.** Virolahti, Kurkela ad. (Kari Saarinen); **26.5.** Virolahti, Eerikkälän tura subad. ENE klo 13.45 (Markku Kangasniemi, Jarmo Syrjänen, Ville Supponen); **26.5.** Virolahti, Kurkela subad./ad. NE klo 14.05 (Paavo Harri, Veli-Pekka Rannila); **15.6.** Vehkalahti, Salminlahti subad. W/WNW (Tero Ilomäki); **27.6.** Vantaa, Westerkulla 3kv (v) (Antti Below, Markus Varesvuo ym.); **8.9.** Virolahti, Kellovuori subad. W (Seppe Grönlund).

Vehkalahdella ja Virolahdella 26.5. tehdyt havainnot koskevat ilmeisesti samoja lintuja. Viimevuotisen huipun (14 yks.) jälkeen hieman pienempi summa. Havainnot tyypilliseen aikaan. Ruotsissa 11 yksilöä, suurin osa havainnoista elo-syyskuulta (C. Cederroth, kirj.ilm.).

18.5.1994 Kotka, Kaarniemi subad./ad. SW (Tero Ilomäki); **5.6.1995** Vehkalahti, Salmi subad. E (Tero Ilomäki).

Kiljukotka (*Aquila clanga*) (? ,182,6)

23.4. Virolahti, Kellovuori ad. (Tapio Tohmo, Jukka Rokkanen, Risto Salo); **8.–9.5.** Jyväskylä, Mustankorkea 2kv (v) (Tero Linjama, Janne Kilpimaa ym.); **21.–31.5.** Virolahti, Kurkela yht. 2ad., 1 subad./ad. (Jouni Rihihäki, Hannu Kettunen, Jani Vastamäki, Tero Ilomäki ym.); **23.5.** Lemu, Raukainen 2kv (Heikki, Annikki ja Oiva Assinen); **15.9.** Virolahti, Kellovuori subad. (Seppo Grönlund); **17.9.** Virolahti, Hurppu ad. (Klaus Laine) ja Virolahti, Kellovuori ad. (Seppo Grönlund); **21.9.** Virolahti, Kellovuori subad./ad. (Tapio Tohmo); **23.9.** Virolahti, Kellovuori 1kv (Tapio Tohmo, Seppo Grönlund, Rauno Sandberg).

Virolahdella liikkuvien kiljukotkien todellisen määrän selvittäminen on erittäin vaikeaa, mutta siellä oli ilmeisesti kaksi vanhaa, yksi esiaikainen ja yksi nuori lintu, joten Virolahden yhteissummaksi tulkittiin neljä eri kiljukotkaa. Maamme kaakkoiskulman ulkopuolella havaittiin vain kaksi kiljukotkaa. Ruotsissa nähtiin kuusi lintua, joista suurin osa syksyllä Falsterbossa tai sen lähistöllä (C. Cederroth, kirj.ilm.).

2kv arosuohaukka (*Circus macrourus*) Helsingin Viikissä 29.4.1998. Huomaa etenkin jyrkkäräjänen kauluri ja käsisulkien kuviointi. Tämä yksilö ei ole vaihtanut höyhenpukuaan juuri lainkaan talven aikana. © Kari Soilevaara
Pallid Harrier.

8.–9.5.1995 Vehkalahti, Myllykylä subad./ad. (Tero Ilomäki, Seppo Grönlund).

Arokoika (*Aquila nipalensis*) (1,23,4)

24.4. Parainen, Petteby subad. (Markku Laurén, Tapio Vainio); 6.–7.6. Dragsfjärd, Björkroda 2–3kv (Vesa, Aarne ja Markus Partanen ym.); 28.6. Kirkkonummi, kk. 2kv E klo 11.18 (Ahti ja Elisa Vapaavuori); 28.6. Helsinki, Malminkartano 2kv ENE klo 13.00 (Ilpo Huolman); 28.6. Sipoo, Söderkulla ja Porvoo, Kulloo 2kv E/SE klo 14.30 (v) (Arto Juvonen, Matti Seppä); 28.6. Pori, Ruosniemi subad. N klo 16.25 (Jari Lagerroos).

Neljä eri lintua sivuaa vuosien 1988 ja 1992 ennätystä. Kirkkonummella, Helsingissä, Sipoossa ja Porvoossa havaittiin sama, itään muuttanut esiaikainen arokoika. Arokoikien yleistymistä Pohjois-Euroopassa perusteltiin muutamia vuosia sitten Venäjän armeijan vapauttamilla ”maskottikotkilla”, mutta nuorehkojen lintujen jatkuva esiintyminen Pohjolassa tuntuu kumoavan nämä väitteet.

Punajalkahaukka (*Falco vespertinus*) (2,519,–)

29.6.1994 Mellilä, Tuohimaa +2kv k (Erkki Kallio); 23.5.1996 Haukipudas, Martinniemi n N (Jukka Hauru).

RK ei tarkasta havaintoja punajalkahaukasta vuoden 1997 alusta lähtien.

Tunturihaukka (*Falco rusticolus*)

4.9.1993 Pattijoki, Yrjänä subad./ad. SE (Jukka Hauru, Kari Varpenius); 15.10.1995 Hailuoto, Itänenä ad. S (Sami Timonen); 15.10.1995 Siikajoki, Tauvo ad. (Matti ja Annikki Tynjälä, Petri Suorsa).

Hailuodon ja Siikajoen havainnot koskevat samaa lintua. Näistä Tauvon havainto on julkaistu aiemmin hylättynä.

RK ei tarkasta havaintoja tunturihaukasta vuoden 1997 alusta lähtien.

Pikkuhuitti (*Porzana parva*) (21,109,–)

26.5.–8.6. 1988 Uusikaarlepyy, Sandören k Ä (ä) (Pehr-Erik Andersson, Håkan Johansson ym.; ilm. Marko Pohjoismäki).

RK ei tarkasta havaintoja pikkuhuittista vuoden 1997 alusta lähtien.

Pitkäjalka (*Himantopus himantopus*) (0,2,1)

11.5. Kangasala, Säkölänjärvi (Rainer Mäkelä, Hannu Majava ym.).

Suomen kolmas pitkäjalka teki pikavisiitin Pirkanmaan lintuharrastajien iloksi. Aiemmat linnut nähtiin v. 1996 toukokuussa Porvoon mlk:ssa ja Helsingissä (sama lintu) sekä syyskuussa Hammarlandissa. Ruotsissa on havaittu jo 21 yksilöä (vuonna 1998 3 lintua, C.Cederroth, kirj.ilm.).

Avosetti (*Recurvirostra avosetta*) (16,221,–)

11.8.1983 Korppoo, Jurmo (Matti Koivula; ilm. Jyrki Normaja); 24.5.1988 Korppoo, Jurmo W (Tapio Lineri; ilm. Jyrki Normaja).

RK ei tarkasta havaintoja avosetista vuoden 1994 alusta lähtien.

Pääskykahlaja (*Glareola pratincola*) (0,6,1)

26.10. Luvia, Säppi 1kv (Juha Sjöholm).

Tämä Suomen ensimmäinen nuori yksilö viipyi vain hetken Säpin saarella.

Mustajalkatylli (*Charadrius alexandrinus*) (18,39,2)

7.6. Siikajoki, Tauvo n-puk. (Heikki Pakkala, Kari Koivula); 15.8. Kokkola, Rummelö n-puk. (Johan Hassel, Marko Pohjoismäki).

Mustajalkatylli on meillä edelleen melko säännöllinen vieras, eikä yksilömäärissä ole tapahtunut olennaisia muutoksia, vaikka sen eurooppalaiset pesimäkannat ovatkin pienentyneet.

Siperian- /Amerikankurmitsa (*Pluvialis fulva/dominica*) (0,15,1)

29.9. Rautjärvi, Simpele tp./juv. SSW (Jari Kontiokorpi, Jouko Poutanen, Mikko Pöllänen).

Vuoden ainokainen! Ruotsissa nähtiin 3 amerikankurmitsaa ja 5 siperiankurmitsaa, molemmat ennätyslukuja (C.Cederroth, kirj.ilm.).

Valkoperäsirri (*Calidris fuscicollis*) (0,4,1)

23.6. Pori, Yyteri lähti S–W (Kaarle Lönnroth ym.).

Meillä laji on säilynyt ensiluokan harvinaisuutena, vaikka esim. Iso-Britanniassa, Irlannissa ja Azorien saariryhmässä (Clarke 1999) laji on runsaimpia amerikkalaisia sirrejä. Tämä lintu viihtyi vain hetken Yyterin lietteillä.

Eskimosirri (*Calidris bairdii*) (3,0,1)

20.–22.9. Hailuoto, Virpiniemi 1kv (Jouni Purssainen, Kari Kivirinta ym.).

Suomen neljäs eskimosirri oli muutaman päivän ajan bongattavana Hailuodon rannoilla. Aikaisemmat havainnot ovat vuosilta 1962, 1971 ja 1973 (kaikki elo–syyskuulta). Ruotsissa tehtiin myös yksi havainto Skoonessa toukokuun lopulla (summa myös 4 lintua, C.Cederroth, kirj.ilm.).

3kv pikkukiljukotka (*Aquila pomarina*) Vantaalla 27.6.1998. © Kari Soilevaara
Lesser Spotted Eagle.

Nuori eskimosirri (*Calidris bairdii*) Hailuodossa 21.9.1998. Huomaa pitkälle pyrstön kärjen yli ulottuvat siivet. Vasemmalla kapustarinta (*Pluvialis aprinaria*), oikealla suosirri (*Calidris alpina*). © Hannu Kettunen
Baird's Sandpiper (in the middle).

Palsasirri (*Calidris melanotos*) (6,37,4)

8.5. Joutseno, Kivisaari (Jouko ja Kaija Rantanen); **4.7.** Kokkola, Rummelö (Sami Salonkoski, Marko Pohjoismäki, Toni Uusimäki ym.); **7.8.** Siikajoki, Tauvo (Ilkka Sahi, Veijo Törnroos); **30.9.** Mustasaari, Västra Norrkär 1kv (v) (Aarne Lahti, Mauri Jalonen).

Melko tyypillinen esiintyminen. Ruotsissa 10 yksilöä, summa jo 128 ja laji poistettiin tar-
kastettavien joukosta (C. Cederroth, kirj. ilm.).

Lampiviklo (*Tringa stagnatilis*) (47,357,-)

18.5.1979 Jämsä, Lokalahti (Leo Lindroos);
10.6.1979 Jämsä, Lokalahti (Leo Lindroos).

Esiintymiskuvaa on esitelty kaavioin ja kartoin edellisessä RK-katsauksessa (Lindroos 1998). *RK ei tarkasta havaintoja lampiviklosta vuoden 1994 alusta lähtien.*

Isovesipääsky (*Phalaropus fulicarius*) (11,38,2)

8.–10.8. Pietarsaari, Kråkholmsfjärden tp. (v) (Teuvo Kaasalainen, Erkki Nukala ym.); **21.9.** Kristiinankaupunki, Trutklobbarna 1kv (Kari Korhonen).

Suomen 50. ja 51. isovesipääsky. Pietarsaaren lintu oli jo elokuun alussa lähes täydellises-
sä talvipuvussa. Ruotsissa laji on selvästi run-

saampi, kokonaismäärä jo 139 yksilöä (C. Cederroth, kirj.ilm.).

Isokihu (*Stercorarius skua*) (6,23,3)

22.6. Mustasaari, Valassaaret lähti NW (Jukka Hauru); **28.6.** Korppoo, Houtskär–Korppoo (Esko Rajala); **17.7.** Hammarland, Sälskär (Julianne Holmström).

Kesähavainnot isokihusta ulkosaaristossa ovat lajille varsin tyypillisiä.

Mustanmerenlokki (*Larus melanocephalus*) (0,11,1)

3.10. Lohtaja, Ohtakari 2kv (Veli-Pekka Viklund, Antti Huttunen, Kari Rannikko, Kalevi Tunturi ym.).

Suomen valloitus tuntuu tapahtuvan hitaasti, mutta laji on nykyään kuitenkin lähes joka-
vuotinen.

Harmaalokki (*Larus argentatus cachinnans*) (0,1,2)

29.8. Lahti, Kujalan jäteasema 1kv (Pekka Saikko ym.); **10.–11.10.** Anjalankoski, Keltakankaan kaatopaikka 2kv (Antero Lindholm, Hannu Jännes, Klaus Laine, Pekka Saikko ym.).

Maamme toinen ja kolmas aroharmaalokki. On odotettavissa, että tehostuneen (kaatopaikka)havainnoinnin myötä havaintoja tehdään tulevina vuosina yhä enemmän. Etelä-Ruotsissa tämä alalaji on suhteellisen yleinen (Cederroth 1998). Tyypilliset yksilöt ovat kohtalaisen helppoja tunnistaa, mutta äärimäinen huolellisuus määrittäyksissä on tarpeen, koska monilla meikäläisillä harmaalokeilla ilmenee aroharmaalokin piirteitä. Ns. etelänharmaalokkia (*L. a. michahellis*) meillä ei vielä ole tavattu. Määrittäysperusteita (molempiin alalajeihin) löytyy mm. Jonssonin (1998) artikkelista.

Selkälokki (*Larus fuscus intermedius*) (0,1,0)

7.5.1997 Uusikaupunki, Arvassalo ad. (v) (Pekka Alho, Rami Lindroos).

Lintu löytyi kuolleena tienpenkalta ja on tallennettuna Turun Yliopiston Eläinmuseon kokoelmissa. Suomen ainoa hyväksytty havainto (ks. tarkemmin alkuteksti ja hylätyt havainnot).

Nuori palsasirri (*Calidris melanotos*) Mustasaarella 30.9.1998. © Aarne Lahti
Pectoral Sandpiper.

Ruusulokki (*Rhodostethia rosea*) (1,3,1)

24.–25.5. Lappeenranta, Haapajärvi +2kv (v) (Jouko Rantanen ym.).

Monille harrastajille yksi vuoden kohokohdist! Lajin voi tavata Suomessa ilmeisesti mihiin vuodenaikaan tahansa.

Riuttatiira (*Sterna sandvicensis*) (16,167,–)

11.7.1988 Pori, Yyteri S (Pentti ja Teija Zetterberg).

RK ei tarkasta havaintoja riuttatiirasta vuoden 1994 alusta lähtien.

Valkoposkitiira (*Chlidonias hybrida*) (0,9,0)

10.7.1975 Vantaa, Silvola jp. (Kalevi Hiironiemi).

Suomen ensimmäinen havainto, josta oli käytettävissä tarkat alkuperäismuistiinpanot. Sittenkin meillä on nähty 8 yksilöä, viimeksi v.1995 (kaikki aikavälillä 10.5.–29.6., joten tämä on ainoa heinäkuinen lintu).

Valkosiipitiira (*Chlidonias leucopterus*)

(3,30,2)

26.5. Liminka, Virkkula jp. (Petri Lampila ym.); **26.7.** Pori, Kokemäenjoen suisto jp. (Tapani Lilja ym.).

Toukokuinen normaaliin aikaan, mutta keskikesän linnut ovat todella harvinaisia (kaksi aikaisempaa havaintoa heinäkuulta). Valkosiipitiirat eivät yleensä pysy pitkään paikoillaan, sillä vain kolmasti lintu on viihtynyt paikalla kaksi päivää.

Lunni (*Fratercula arctica*) (n.28,12,2)

5.1. Kuusankoski, Pilkanmaa 2kv (v) (Lassi Kujala); **5.1.** Inari, Törmänen 2kv (v) (Terho Kinisjärvi, Olli Osmonen; ilm. Heikki Karhu).

Kuusankosken lintu löytyi kuolleena tieltä ja Inarin lintu ”istui 4-tiellä ja hyppäsi auton maskiin”. Melko tyypillisiä lunnin elämäntapaa Suomessa.

Pikkuruokki (*Alle alle*) (n.58,123,58)

20.2. Korppoo, Utö (William Velmala); **2.3.** Hammarland, Marsund (v) (Göran Andersson, Daniel Helander, Fjalar Törnroos); **10.–11.4.** Nauvo, Borstö (v) (Kalle Larsson, Juha Heino, Jukka Väisänen ym.); **10.4.** Kristiinankaupunki, Ljusgrund N (Veikko Forsberg, Jorma Kirjonen, Kari Korhonen); **15.4.** Kristiinankaupunki, Kiludden N (Veikko Forsberg); **10.5.** Korsnäs, Södra Björkönen (Ari Veijalainen, Mauri Jalonen, Sami Tuomela); **10.10.** Luvia, Säppi (Juha Sjöholm); **21.10.** Luvia (Esko Railo ym.); **23.10.** Luvia, Säppi S (Petteri Mäkelä); **26.–27.10.** Tornio, Susivaara (v) (Pentti Rauhala, Jaakko Aho); **28.10.** Rääkkylä, Vuoniemi S (Pentti Zetterberg); **30.10.** Raahe, Kultalanlahti (Heikki Tuohimaa); **31.10.** Viitasaari, Keitele (Erkki Moilanen, Harri Tiainen; ilm. Martti Mikkola); **1.11.** Parikkala, Melkonieni (v) (Jouko Neuvonen; ilm. Hannu Siitonen); **1.11.** Houtskär, Järvis (Tapio Gustafsson, Jaakko Salonen); **3.11.** Uusikaupunki, Vekara N klo 10.10 (Hannu Klemola, Arto Lehtinen) ja N klo 10.51 (Hannu Klemola, Pekka Alho, Arto Lehtinen); **3.11.** Asikkala, Pulkkilansalmi ja Väaksky (Pekka Saikko, Juha Jalkanen, Tapio Alanko, Timo Hämäläinen ym.); **4.11.** Kirkkonummi, Porkkala ja Böle NE (Karno Mikkola); **4.11.** Pori, Preiviiki (Juha Niemi, Markku Kylmäniemi, Tapani Lilja ym.); **4.11.** Kalajoki, Rahja (Riku Halmeenpää, Jarno Saarinen, Heikki Suni); **4.11.** Vårdö (Bjarne Björklund; ilm. Göran Andersson); **5.11.** Pori, Tahkoluoto N (Tapani Lilja); **5.–6.11.** Sodankylä, Kelukoski (Antero Lakela, Jari Kivilompolo; ilm. Ossi Pihajoki); **6.11.** Salo, Halikonlahti

(Matti Lahti); **6.11.** Pyhäjoki, Pyhäjokisuu (v) (Tauno Tuomikoski; ilm. Pirkka Aalto); **6.11.** Pori, Tahkoluoto (Petteri Kalinainen, Erkki Haukioja); **6.11.** Siikajoki, Tauvo 1+1 N/NE (Harri Taavetti); **7.11.** Pori, Tahkoluoto (Seppo Laine, Jorma Kaitajärvi, Aarne Ohtonen, Jorma Hannu ym.); **7.11.** Asikkala, Pulkkilansalmi (Kari Reinikainen, Mika Selin, Timo Metsänen, Isto Hyvärinen); **7.11.** Oulunsalo, Riutunkari (Kari Kivirinta, Veijo Törnroos, Unto Vuopala); **7.11.** Uusikaupunki, Vasikkari (Jorma Teno-vuo); **7.–8.11.** Oulu, Taskila (Hanna Soikkeli ym.); **8.–10.11.** Oulu, Toppilansalmi (Petri Lampila, Kuisma Orell, Satu Käsmä ym.); **8.–10.11.** Hanko, lintuasema (Petteri Lehtikoinen, Johannes Syynimaa, Aatu Vattulainen ym.); **8.11.** Hyvinkää, Ridasjärvi (Markku ja Biti Ojala, Ari Väätäinen ym.); **8.–11.11.** Rauma, Otanlahti (Ilkka Vieno ym.); **8.11.** Kristiinankaupunki, Siipyy N (Petri Rissanen); **8.11.** Kalajoki, Vihasniemi (Heikki Suni, Jarno Saarinen); **8.11.** Porvoo, Emäsalo (Turo Ketola, Petri Shemeikka); **8.11.** Korsnäs, Blacksnäs (Harry Seppälä); **9.11.** Tampere, Näsijärvi (Seppo Aro, Rainer Mäkelä ym.); **9.11.** Kirkkonummi, Porkkala (Lauri Mäenpää); **9.11.** Hankasalmi, Armsvesi (v) (Paavo Pellinen, Kari Oksanen; ilm. Harri Högmänder); **10.11.** Vaasa, Korshamnssjärden (Harry Seppälä, Putte Nylund ym.); **13.11.** Sodankylä, Lisman-aapa (Ossi Pihajoki, Pekka Paarmann); **13.11.** Vårdö, Ädö–Sandö (Kaj-Gunnar Sjölund); **14.11.** Kalajoki, Rahja (Mika-Petri Harju, Marko Pohjoismäki, Petri Nikupaavo, Jukka Piirainen ym.); **14.11.** Anjalankoski, Myllykoski (Jari Piepponen ym.); **14.11.** Uusikaupunki, Vasikkari S (Jukka J. Nurmi); **15.–16.11.** Korppoo, Gyltö (Jari Helstola, Mikko Holvitie, Henry Laine); **17.11.** Sysmä (Osmo Ruottinen, Anthony Bosley); **20.11.** Raahe, Preiskari 1+1 (Heikki Tuohimaa); **21.11.** Kalajoki, Maakalla NE (Riku Halmeenpää); **22.11.** Närpiö, Blacksogrundet (Ari Veijalainen, Aarne Lahti, Timo Wegelius); **29.11.** Kalajoki, Rahja (Pekka Himanka; ilm. Petri Lampila); **31.11.** Taivalkoski, Metsäkylä (Tarmo Moilanen, Jani Suna); **4.–7.12.** Pori, Tahkoluoto (Tapani Lilja, Juha Sjöholm, Antti J. Lind ym.); **9.–10.12.** Kemi, Rova (v) (Pentti Rauhala, Aimo Hiltunen, Erkki Majjala).

Oulun havainnot koskevat samaa lintua.

Ennätysvuosi! Suomalaisissa olosuhteissa täysin poikkeuksellinen invaasio. Havainnot pikkuruokista tuntuvat yleistyvän jatkuvasti. Se on Suomessa loppusyksyn laji, jota kannattaa etsiä myös sisämaan pitkästä sulana pysyviltä järviltä (ja joilta). Vienanmeren rannalla Belomorskissa nähtiin 8.11. runsaassa kahdessa tunnissa 30 muuttavaa pikkuruokkia (J. Kontiokorpi, kirj.).

16.11.1994 Haapajärvi (v) (Harri Hongell; ilm. Marko Pohjoismäki).

Idänkäki (*Cuculus saturatus*) (0,0,2)

28.6.–15.7. Lieksa, Savijärvi–Tolke k (v,ä) (Kari Lindblom, Jari Martikainen, Markku Halonen, Toni Nevalainen ym.); **25.6.–4.7.** Karstula, Haapalahti k (v,ä) (Alpo Koukila ym.).
Uusi laji Suomelle! Vasamies (1998) on julkaissut yhteenvetoon havainnoista ja lajin määrittämisestä. Erottaminen meikäläisestä käestä on todella hankalaa ja puputtava ääni on oikeastaan ainoa selkeä tuntoerkki. Lieksan käki oli maallikoiden mukaan paikalla jo touko–kesäkuun taitteessa.

Vihermehiläissyöjä (*Merops persicus*)

(0,2,1)

30.5. Föglö, Jyddö Vargskär (Rainer, Robin ja Tina Juslin ym.).

Suomen kolmas oli päivän pikavisitiillä Ahvenanmaalla. Aiemmat havainnot ovat vuosisilta 1991 ja 1996. Ruotsissa kesäkuussa yksi lintu, jonka maallikot määrittivät ensin kunin-gaskalastajaksi (C. Cederroth, kirj.ilm.).

Mehiläissyöjä (*Merops apiaster*) (15,79,3)

20.6. Lemland, Lågskär 3 lähtivät SSW (Antti Mikala, Tiina Elo, Kalevi Hiironiemi ym.).

17.8.1981 Vaasa, Sundom (Mikko Hurme; ilm. Ari Veijalainen); **14.6.1994** Helsinki, Viikki (Pekka Routasuo).

Lyhytvarvasiuru (*Calandrella brachydactyla*) (14,71,8)

23.–25.4. Varkaus, Ruokojärvi (Osmo Huupponen, Seppo Mikkonen ym.); **26.4.** Närpiö, Nämptäs lähti E (Jaakko Vähämäki); **2.5.** Korppoo, Utö (Jari Helstola, Pasi Laaksonen ym.); **2.–4.5.** Hailuoto, Marjaniemi (Harri Taavetti, Jari Peltomäki ym.); **2.5.** Föglö, Stora Sandören (Mikael Nordström, Annika Holmström); **3.5.** Tohmajärvi, Valkeasuo (Harri Kontkanen, Markku Halonen, Hannu Luotonen, Toni Nevalainen ym.); **8.5.** Värtsilä, Uusikylä (Petri Hottola); **5.–7.6.** Siilinjärvi, Jälä (Markku Ukkonen ym.); **1.9.** Vaasa, Sundom/Söderfjärden (Timo Lahti ym.).

Hyvät lyhytvarvasiuruvuodet jatkuvat. Ennätysvuosi oli 1995, jolloin havaittiin 12 lintua. Nyt vain yksi syyshavainto, eikä yhtään lintua nähty loka–marraskuussa. Ruotsissa laji ei enää kuulu RK-tarkastuksen piiriin.

Ruostepääsky (*Hirundo daurica*) (0,18,1)

3.–13.5. Taivassalo, Kolkanaukko (v) (Ari Linna, Rauli Lumio, Pekka Valtonen ym.).

Vain yksi havainto, parhaat vuodet ovat olleet 1994 (4 yks.) ja 1997 (3 yks.). Yli puolet maamme havainnoista on tältä vuosikymmeneltä. Ruotsissakin nähtiin vain kolme yksilöä (C. Cederroth, kirj.ilm.).

Mongoliankirvinen (*Anthus godlewskii*) (1,10,1)

4.–8.11. Hanko, kaatopaikka 1kv (v) (Lauri Hänninen, Heidi Hannula, Petro Pynnönen, Vesa Selonen ym.).

Perinteet jatkuvat: maamme 12. mongoliankirvinen. Lintua ei pyydystetty, mutta siitä saatiin valokuvia ja hyvä maastokuvaus. Ruotsissakin (Gotlannissa) havaittiin lopulta maan ensimmäinen lintu 18.–21.11. (C. Cederroth, kirj.ilm.).

Nummikirvinen (*Anthus campestris*) (58,109,5)

29.4. Kökar, Finnö (Göran Andersson, Tommy Pettersson, Simo Silvonon ym.); **17.5.** Dragsfjärd, Kalkskär lähti E (William Velmala, Mikael Nordström); **23.–27.5.** Kotka, Hovinsaari (Klaus Laine ym.); **28.–30.5.** Korppoo, Jurmo (Sampo Kunttu, Jari Helstola, Pasi Laaksonen, Rudin Nordling ym.); **3.–4.10.** Kuopio, Silmäsuu 1kv (Heikki Kotilainen, Aimo Hartikainen ym.).

Hyvä kevätesintyminen ilmeisesti (lähi-alueilla) taantuvalla lajilla.

Sitruunavästäräkki (*Motacilla citreola*) (10,116,35)

26.–27.4. Rauma, Unajanlahti k (Markku ja Tapani Santamaa, Anna Innola ym.); **29.4.** Raisio, Raisionlahti k (Heikki Assinen ym.); **30.4.** Jämsä, Jokisuu k (Keijo Vesänen ym.); **30.4.** Kuhmalampi, Tervajärvi k lähti S (Pekka Suhonen, Jouni Lindqvist); **1.5.** Helsinki, Vanhan-

Ruostepääsky (*Hirundo daurica*) Taivassalossa toukokuussa 1998.
© Henry Lehto
Red-rumped Swallow.

kaupunginlahti k (Lars-Erik Fernelius); **1.5.** Hanko, Långören k (Heikki Vasamies, Minna ja Tom Bäcklund ym.); **1.5.** Porvoo, Emäsalo k (Antero Lindholm, Jukka Ihanus, Jarmo Pirhonen); **1.5.** Kaarina, Kuusistonlahti k (v) (Jouko Hakala, Reijo Rantanen, Ilkka Laitinen ym.); **2.5.** Kustavi, Isokari n (Rami Lindroos); **2.5.** Uusikaupunki, Hanko k lähti NNW (Pekka Alho, Sari Vainio); **3.5.** Oulu, Taskila n (Jouni Meski ym.); **3.5.** Joroinen, Kolma k (Hannu Räsänen, Eino Repo, Allan Nyssönen ym.); **4.5.** Turku, Friskala n (Jarmo Laine ym.); **4.5.** Espoo, Laajalahti lähti N (Antti Mikala); **4.-6.5.** Espoo, Finnä k (Yrjö Kuikka, Joni Sundström, Timo Nuoronen ym.); **6.5.** Mietoi-

nen, Mynälahti k (Rasmus Mäki, Ville-Veikko Salonen); **6.-9.5.** Korppoo, Jurmo n (William Velmala, Rudin Nordling, Mikael Nordström); **6.5.** Helsinki, Pornaistenniemi k (Sampo Laukanen); **15.5.** Korppoo, Gyltö k (Mikko Holvatie; ilm. Jari Helstola); **21.5.** Kemi, Haukkari n (Harri Taavetti, Jukka Jantunen); **21.5.** Kristiinankaupunki, Ljusgrund k N (Jouko Vuokko, Kari Korhonen, Veikko Forsberg); **25.-26.5.** Helsinki, Viikki k (Janne Koskinen, Seppo Aro, Kimmo Häkkinen); **30.-31.5.** Mustasaari, Valassaaret k (Jukka Hauru); **4.6.-3.8.** Kotka, Hovinsaari n (Klaus Laine ym.); **7.-8.6.** Kotka, Hovinsaari k (Klaus Laine, Jorma Räcköläinen); **13.6.** Mietoinen, Mynälahti kn + 4 pull.

Tämä "englanninvästäräkki" (*Motacilla alba yarrellii*) pesi Espoossa kotoisamman näköisen västäräkin kanssa. Heinäkuu 1998 © Pekka Komi
Pied Wagtail.

(r,v) (Hannu Kormano, Jukka Sillanpää, Pekka Alho ym.); **4.8.** Värtsilä, Niirala 1kv (Pentti Zetterberg); **4.8.** Luvia, Säppi 1kv (Juha Sjöholm); **29.8.** Hailuoto, Kaarannokka +1kv (Jukka Hauru, Jouni Meski); **13.9.** Kristiinankaupunki, Kilgrund 1kv (Hannu Koskinen, Petri Rissanen); **13.9.** Nokia, Taivalkunta 1kv (Petri Saari, Rainer Mäkelä).

Miettoisten onnistunut perhetapahtuma oli vasta Suomen toinen lajipuhdas pesintä. Kotkan Hovinsaaren naaras pesi keltavästäräkin kanssa, mutta pesintä tuhoutui pesäpoikasvaiheessa kesäkuun lopulla. Ennätysesiintyminen. Tällä vuosikymmenellä on havaittu jo yli sata sitruunavästäräkkiä. Ruotsissa laji on jo poistettu tarkastettavien joukosta.

6.5.1997 Espoo, Grundträsk n (Rauno Yrjölä).

Västäräkki (*Motacilla alba yarrellii*) (0,12,2)

23.4. Kemiö, Berga (v) (Jukka K. Nurmi, Joachim Fabritius, Sture Lindholm ym.); **14.5.-20.7.** Espoo, Olari 2kv k (v) (Liisa Sara-kontu, Kari Tornikoski ym.).

Espoon koiras pesi onnistuneesti meikäläisen västäräkin kanssa rivi- ja omakotialueella.

Taigarautilainen (*Prunella montanella*) (0,4,1)

6.12.1998-9.2.1999 Kerava, Sompio (v) (Mikko Savelainen, Jouko Olkio ym.).

Maamme viides taigarautilainen ja ensimmäinen mantereelta löydetty. Kaikki aiemmat havainnot ovat lokakuulta. Lintu oli vuoden suosituimpia bongauskohteita ja sen suosikkipiha emäntineen tuli esiteltä useammassakin sanomalehdessä. Lämpiminä talvipäivinä rautiainen esitti sopertelevaa puolilaulua, joten kyseessä ilmeisesti oli koiras.

Etelänsatakieli (*Luscinia megarhynchos*) (1,18,1)

8.10. Lemland, Lågskär +1kv (r,v) (Jörgen Palmgren, Lauri Hänninen, Jari Laitasalo, Aleks Leikoinen).

Yllättävä verkkosaalis lokakuussa. Laulavat linnut ovat olleet kortilla viime vuosina ja pari ehdokasta on osoittautunut oudosti laulaviksi satakieliksi. Varovaisuus määrittelyissä on siis tarpeen. Ruotsissa yksi laulava toukokuussa (C. Cederroth, kirj.ilm.).

Mustapäätasku (*Saxicola torquata*) (30,259,5)

26.-28.4. Korppoo, Jurmo k (Jari Helstola, Juhani Virtanen); **25.-26.5.** Eurajoki, Verkkokari k (*rubicola/hibernans*) (Markku Santamaa, Veli Puputti ym.); **30.5.** Kemijärvi, Levä-ranta k (*maura*) (Marc Duquet, Jean Yves Frémont, Alban Larousse); **7.-12.9.** Korsnäs, Västanlid k (*maura*) (Ari Veijalainen, Mikko Hurme, Timo Wegelius ym.); **31.10.** Kalajoki, Keskuskari n-puk. (Riku Halmeenpää, Seppo Pudas, Erkki Lämsä, Marja Maarala).

16.9.1987 Värtsilä, Uusikylä k (Pentti Zetterberg); **30.8.1992** Pyhäselkä, Mulo +1kv k (Pentti Zetterberg); **13.-14.9.1992** Jämsä, Lokalahti n-puk. (v) (Leo Lindroos); **15.5.1994** Luvia, Säppi n (Petteri, Eero ja Matti Mäkelä).

Säpin havainto on julkaistu aiemmin hylätynä. Rotumäärittäminen voi usein olla tavattoman hankalaa. Jännes (1990) esittelee perusteellisesti asiaan liittyviä ongelmia.

Nunnatasku (*Oenanthe pleschanka*) (0,20,2)

31.10.-3.11. Hanko, Suursuon kaatopaikka n (Ahti ja Elisa Vapaavuori, Heikki Luoto, Mark-

Koiras sitruunavästäräkki (*Motacilla citreola*) Kaarinassa 1.5.1998 (© Henry Lehto) ja pikkukuvassa yksi Mietoisten sitruunavästäräkkien viidestä jälkeläisestä 13.6.1998 (© Hannu Kormano)
Citrine Wagtails.

Naaras nunnatasku (*Oenanthe pleschanka*) Hangossa marraskuussa 1998. © Pekka Komi
Pied Wheatear.

ku Ojala ym.); 1.11. Uusikaupunki, Hanko n (Pekka Alho, Sari Vainio).

Suomen nunnataskut löytyvät tyypillisesti lokakuun ja marraskuun alun välisenä aikana.

16.10.1997 Kotka, Hovinsaari k (Klaus Laine, Mikko Pöyhönen ym.).

Kotkan lintu hyväksyttiin saatujen lisätietojen perusteella. Rusotaskun itäisen alalajin edustaja voi olla lähes identtinen nunnataskun kanssa, joten RK odottaa todella tarkkoja kuvauksia ja mielellään valokuvia linnuista.

Aavikkotasku (*Oenanthe deserti*) (3,5,1)

5.-9.11. Kirkkonummi, Gunnarsby n (v) (Petteri ja Aleksi Lehikoinen, Petro Pynnönen ym.).

Aavikkotasku on meillä loppusyksyn laji, mutta tämä naaras joutui Kirkkonummen golfkentällä ja sen lähiympäristössä todella talviin olosuhteisiin hankien ja jään keskelle. Tavattu tällä vuosikymmenellä kaksi kertaa aiemmin (1992 ja 1997).

Sinirastas (*Monticola solitarius*) (0,2,0)

5.4.1997 Rääkkylä, Majasaari k (Hannu Eskonen, Väinö Vaskonen).

Maamme toinen sinirastas, ensimmäinen oleili pari päivää Kemijärvellä kesäkuussa 1995.

Viirusirkkalintu (*Locustella lanceolata*) (1,19,7)

23.6. Anjalankoski, Hirvelä k (r,v) (Petri Parkko, Gitta Aaltonen ym.); 25.6.-1.7. Rääkkylä, Sintsi k (v) (Markku Halonen, Hannu Eskonen ym.); 28.6.-14.7. Mustasaari, Panike k (r,v) (Aarne Lahti, Bertil Blomqvist, Arto Keskinen, Ari Veijalainen ym.); 29.6.-6.7. Kontiolahti, liksenniitty k (Kari Lindblom ym.); 3.-11.7. Saarijärvi, Hännilä k (r,v) (Hannu Tammelin, Ilkka Hänninen ym.); 4.-7.7. Hankasalmi, Läheviita k (Petri Kuh-

Naaras aavikkotasku (*Oenanthe deserti*) Kirkkonummella marraskuussa 1998. © Tomi Muukkonen
Desert Wheatear.

no, Juha Rahkonen, Ari Sylgren ym.); **10.7.–8.8.** Vantaa, Pitkääkoski k (r,v) (Markku Ojala, Markku Heinonen, Asko Rokala ym.).

Ennätysellinen esiintyminen lyhyellä ajanjaksolla. Laji saapuu Suomeen vasta myöhään kesällä, mutta esim. Siperiassa laulavat viirusirkkalinnut ovat yleisiä jo ennen kesäkuun puoliväliä.

Ruokosirkkalintu (*Locustella luscinioides*)
(0,41,5)

30.4. Parainen, Petteby k (Jörgen Palmgren, Jussi Lindström, Rami Lindroos, ym.); **20.–21.5.** Liperi, Hepolahti k (Vesa Jouhki, Jari Vesterinen, Ari Sandstedt); **9.5–11.6.** Laitila, Pehtjärvi 2kv k (r,v) (Pekka Alho, Esko Gustafsson, Esko Joutsamo, Tom Lindbom ym.); **6.–7.6.** Mietoinen, Kuustolahti k (r) (Jukka ja Marjo Sillanpää, Juhani Virtanen ym.); **18.7.** Pori, Riitasarka k (ä) (Asko Rokala, Tarja Laustela, Tapani Lilja ym.).

Lähes kaikki havainnot Lounais-Suomesta.

Sarakerttunen (*Acrocephalus paludicola*)
(1,4,1)

20.9. Espoo, Laajalahti Ikv (r,v) (Juhani Topp, Heikki Arppe).

Jo toinen Espoon Laajalahdella rengastettu sarakerttunen. Viisi havainnoista on etelärannikolta ja yksi Lappeenrannasta. Toukokuuisia lintuja on nähty kaksi ja loput ovat syyskuulta.

Viirusirkkalintu (*Locustella lanceolata*) Rääkkylässä 27.6.1998. Hyviä pensassirkkalinnusta erottavia tuntomerkkejä ovat mm. rinnan, kupeitten ja etenkin pyrstön alapeitinhöyhenten kuviointi ja tertiaalien reunuksen jyrkkärajaisuus. © Hannu Kormano
Lanceolated Warbler.

Sarakerttunen (*Acrocephalus paludicola*) Espoossa 20.9.1998. Huomaa mm. puvun kontrastikkuus, leveä pääläenjuova, viiruiset pyrstön yläpeitinhöyhenet ja vaalea ohjasalue. © Juhani Topp
Aquatic Warbler.

Pikkukultarinta (*Hippolais caligata*) Pyhäselässä kesäkuussa 1998. © Paavo Liimatta
Booted Warbler.

Kashmirinuunilintu (*Phylloscopus humei*) Ristisaarella 30.10.1998. Tästä yksilöstä on julkaistu käsikuva Linnut 6/1998 s. 31. © Petteri Tolvanen
Hume's Leaf Warbler.

Kenttäkerttunen (*Acrocephalus agricola*)
(0,33,1)

4.8. Espoo, Laajalahti +1kv n (r,v) (Heikki Arppe, Hannu Ekblom, Juhani Kyyrö; ilm. Antti Mikala).

Kenttäkerttunen on pysynyt Suomessa miltei yksinomaan verkkorengastajien lajina. Missä ovat kesäiset laulavat koiraat? Ainoa löydetty lauleli Varkaudessa v. 1988.

15.7.1992 Espoo, Laajalahti +1kv k (r,v) (Pekka Puhjo, Hannu Ekblom; ilm. Antti Mikala).

Pikkukultarinta (*Hippolais caligata*)
(0,44,7)

29.5. Lemland, Lågskär (v) (Asko Rokala, Heidi Hannula, Henrik Lindholm, Tomi Muukkonen ym.); 6.–7.6. Lieksa, Riikolanlampi k (Mauri Leivo, Petri Hottola, Heikki Pönkkä ym.); 15.–23.6. Joensuu, Kontiosuo k (Harri Kontkanen ym.); 19.6. Joutseno, Nevala k (v) (Karri Kuitunen ym.); 27.6.–12.7. Pyhäselkä, Niva k (Harri Kontkanen, Jonne Posti, Melchert Meijer zu Schlochtern ym.), mutta 7.7. 2k (Markku ja Biti Ojala); 28.6.–20.7. Joensuu, Höytiäisen kanava k (Petri Hottola ym.).

Pohjois-Karjalan tyyppilaji. Viime vuosina esiintyminen on ollut varsin tasaista: v. 1995 6, v. 1996 6 ja v. 1997 7 yks.

Tiltaltti (*Phylloscopus collybita tristis*)
(0,62,1)

19.10. Korppoo, Jurmo 1kv (r,v) (Heikki ja Olli Karhu, Panu Kunttu).

Tämän alalajin voi hyväksytysti määrittää vain kädessä.

Ruskouunilintu (*Phylloscopus fuscatus*)
(3,43,5)

11.10. Lemland, Lågskär 1kv (r,v) (Jörgen Palmgren, Lauri Hänninen, Jari Laitasalo, Aleksi Lehtikoinen); 11.10. Kustavi, Isokari (Tom Lindroos); 20.10. Korppoo, Jurmo 1kv (r,v) (Heikki ja Olli Karhu, Panu Kunttu); 20.–21.10. Hanko, lintuasema (r) (Petteri Lehtikoinen, Seppo Niiranen, Aatu Vattulainen); 27.10. Espoo, Laajalahti 1kv (r,v) (Juhani Topp).

Ruskouunilintu (*Phylloscopus fuscatus*) Hangon lintuasemalla 21.10.1998. © Petteri Lehtikoinen
Dusky Warbler.

Neljä rengastettua ja yksi maastohavainto lokakuussa. Ruotsista kaksi havaintoa loka-marraskuulta (C.Cederroth, kirj.ilm.).

Rusko-/Siperianuunilintu (*Phylloscopus fuscatus/schwarzi*) (0,0,1)

22.10. Hanko, Täktom (Ahti Vapaavuori).

Siperianuunilintu (*Phylloscopus schwarzi*) (1,8,1)

10.-11.10. Helsinki, Vanhankaupunginlahti (r,v) (Kaj Hällsten, Markku Ojala, Esko Pasanen ym.)

Tämä siperianuunilintu aiheutti Helsingin Lammassaassa melkoisia määrittysongelmia, koska sitä oli vaikea päästä näkemään kunnolla. Määrittys varmistui vasta, kun lintu pyydystettiin. Suomen siperianuunilinnuista kuusi on rengastettu Lemlandin Lågskärillä.

Kashmirinuunilintu (*Phylloscopus humei*) (1,9,4)

11.10. Pori, Reposaari (Petteri ja Matti Mäkelä, Veikko Aalo, Tapani Lilja ym.); **29.-30.10.** Pyhtää, Ristisaari (Petro Pynnönen, Katriina Könönen, Petteri Tolvanen ym.); **30.10.** Pyhtää, Ristisaari 1kv (r,v) (Petro Pynnönen, Katriina Könönen, Petteri Tolvanen ym.); **31.10.** Kristiinankaupunki, Kilgrund (Petri Rissanen).

Toistaiseksi paras vuosi kashmirinuunilinnulle Suomessa. Laji lienee säännöllinen (mutta harvinainen) loppusyksyn lintu maassamme. Määrittysproblematiikkaan (Jännes 1993) kannattaa perehtyä etukäteen huolellisesti. Porin ja Kristiinankaupungin linnut nähtiin ja kuultiin vain maastossa, Pyhtään linnuista toinen pyydystettiin (ja molempien äänikin toki kuultiin maastossa).

Taigauunilintu (*Phylloscopus inornatus*) (41,404,-)

22.9.1991 Jämsä, Häihyensaari (Keijo Vesanen). Havainto on julkaistu aiemmin hylättynä. RK ei tarkasta havaintoja taigauunilinnusta vuodesta 1994 lähtien.

Tulipäähippiäinen (*Regulus ignicapillus*) (1,11,1)

21.4. Kirkkonummi, Rönnskär k (r,v) (Pekka Rusanen, Rainer Nordlund, Pekka Pöyhönen, Kari Saarvola).

Tulipäähippiäinen on meillä vielä ensiluokan harvinaisuus, mutta jo Etelä-Ruotsissa melko tavanomainen pikkurari (Tyrberg 1998).

Sepelsieppo (*Ficedula albicollis*) (n.35,92,4)

27.-29.4. Kökar, Överboda k (Tuija Warén, Göran Andersson ym.); **28.-29.4.** Hanko, Täktom +2kv k (Mats Björklund, Veikko Huhtala ym.); **16.5.** Korppoo, Jurmo n (r,v) (Kalle Raimio, Mikko Ylitalo); **20.-21.5.** Korppoo, Jurmo n (r,v) (Jyrki Normaja, Elina Ilvonen, Juha Nieminen).

Hyvä kevätesiintyminen.

18.5.1984 Kirkkonummi, Rönnskär 2kv k (r,v) (Lauri Mäenpää, Juha Merilä); **17.5.1994** Lemland, Lågskär 2kv k (r,v) (Janne Kilpimaa, Pekka Rintamäki, Matti Halonen, Eevi Karvonen).

Viitatieäinen (*Parus palustris*) (n.5,11,1)

6.9. Hollola, Kutajärvi (Esa Lammi).

Syksyn 1995 ja sitä seuranneen talven pienen invaasion jälkeen ensimmäinen havainto.

Naarassepelsieppo (*Ficedula albicollis*) Jurmossa 21.5.1998. © Jyrki Normaja
Collared Flycatcher.

Pussitiainen (*Remiz pendulinus*) (5,52,2)

2.5. Karkkila, Pyhäjärvi (Heikki Luoto, Kari Virta, Jari Landen, Heikki Toljander ym.); **29.11.1998-16.1.1999** Janakkala, Tervakoski 1kv (Hannu Hellstén ym.).

Molemmat havainnot sisämaasta. Janakkalan pussitiainen on ensimmäinen talvikuukausina nähty lintu. Suomen valloitus tuntuu kovin hitaalta.

Mustaotsalepinkäinen (*Lanius minor*) (28,103,10)

6.6. Espoo, Laajalahti (Juhani Topp); **7.-11.6.** Karstula, Palkkipera (Santtu Ahlman, Ari Viita, Antti Ihantola, Heikki Karppinen ym.); **11.6.** Kökar, Karlby (Ulla-Lena Lundberg); **13.6.** Vantaa, Kormängen (Jarmo ja Otto Korpenfelt); **25.-26.6.** Mustasaari, Norrskär (Matti Maskulin; ilm. Ari Veijalainen); **7.7.** Salo, Halikonlahti

(Janne Riihimäki, Aimo Mäkinen, Seppo Sällylä ym.); **12.7.** Nurmijärvi, Savikko (Henrik Lindholm, Mika Bruun, Roland Sundström ym.); **24.7.** Alajärvi, Teerineva (v) (Remo Probst, Mihaela Pavlilev); **12.-15.9.** Siikajoki, Karinkanta 1kv (Markus Keskitalo, Panu Kuokkanen, Petri Lampila ym.); **17.9.** Paimio, Hevonpää (Paavo Harri ym.).

Esiintyminen on vuodesta toiseen hyvin taista. Vuonna 1995 nähtiin 9 yks., v. 1996 6, v. 1997 7 ja nyt siis 10. Laji on meillä selvästi tavallisempi kuin Länsi-Euroopan valtioissa. Linnut saapunevat meille kaakosta.

Punakottarainen (*Sturnus roseus*) (n.26,37,1)

4.6. Inari, Akujärvi (Matti Rikonen, Timo Moilanen; ilm. Heikki Karhu).

Naaras mustapääsirkku (*Emberiza melanocephala*) Korppoossa 11.6.1998 © Mikael Nordström
Black-headed Bunting.

Vuoden ainokainen tyypilliseen aikaan. Lajista tehdään etenkin havainnoitsijoiden määrään nähden erityisen runsaasti havaintoja Pohjois-Suomessa. Ruotsissa tehtiin kuusi havaintoa touko-heinäkuussa (C. Cederroth, kirj.ilm.).

Harmaasirkku (*Miliaria calandra*) (23,35,1)

16.5.-18.6. Oulu, Taskila ja Syvästama k (Petteri Lampila, Kuisma Orell, Markus Keskitalo, Satu Käsmä ym.).

Jokunen harmaasirkku eksyy lähes vuosittain meillekin. Linnut pysyvät usein pitkään samalla paikalla. Etelä-Ruotsin harmaasirkkupulaatio alkaa olla sukupuuton partaalla (Tyrberg 1998).

Mustapääsirkku (*Emberiza melanocephala*) (0,10,1)

11.6. Korppoo, Aluskär n (v) (William Velmala, Mikael Nordström).

Ensimmäinen lajilleen määritetty naaraspuukainen mustapääsirkku. Naaraspukuiset (varsinkin 1. talven) mustapää- ja ruskopääsirkut saattavat olla lähes mahdottomia erottaa toisistaan. Tällä yksilöllä oli kuitenkin selvästi havaittavissa mustapääsirkun piirteitä.

Ruskopääsirkku/Mustapääsirkku (*Emberiza bruniceps/melanocephala*) (1,4,1)

9.10. Pyhtää, Ristisaari +1 kv n (v) (Ari Vuorio, Jouko Hiltunen, Petri Ripatti, Nadja Strelkova).

Lintu oli pukutuntomerkkien perusteella todennäköisesti mustapääsirkku.

Todennäköiset tarhakarkulaiset *Presumed escapes*

Flamingo (*Phoenicopterus ruber roseus*)

19.5. Virolahti, Vähäharvajanniemi klo 4.50 (Kari Tornikoski, Henry Ekholm, Ilkka Wentus ym.); **19.5.** Virolahti, Harvajanniemi ad E/ENE klo 4.50 (v) (Hannu Kettunen, Hannu Kormanen ym.).

Havainnot koskevat samaa yksilöä, joka matkasi noin 700 valkuposkivanhan kanssa (olisi mielenkiintoista tietää, kuinka pitkälle!)

Tiibetinhani (*Anser indicus*)

20.5. Sodankylä, Hanhijänkä (Markus Salmi); **20.-26.5.** Pihtipudas, Muurasjärvi (v) (Matti Mäkelä, Olavi Kolehmainen); **22.5.** Sodankylä, kk. 2 (Ossi Pihajoki, Seppo Kujanpää, Inge Lappalainen, Pekka Paaman ym.); **4.-15.6.** Kalajoki, Letto ja Kääntä (v) (Seppo Pudas, Erkki Lämsä, Rauli Lumio ym.); **16.6.** Utsjoki, Nuvvus (Jari Korhonen, Juhani Saarikoski, Timo Tuuri, Jouni Vainio); **20.6.** Luvia, Säppi S (Juha Sjöholm); **27.7.** Siikajoki, Säärenperä (Sami Timonen); **9.8.-5.9.** Kemiö, Sjöfax ja **13.-19.9.** Dragsfjärd, Björkroda (Henrik Lindholm ym.); **16.8.** Siikajoki, Tauvo (Heikki Pakkala, Esa Halttunen, Seija Räsänen); **18.9.** Tai- valkoski, Kisossuo 2 (Heikki Seppänen, Jukka Makkonen, Marketta Tornberg); **23.9.-3.10.** Oulunsalo, Akionlahti (Hannu Räsänen, Osmo Huupponen ym.); **17.10.** Raahe, Kultalanlahti S (Heikki Tuohimaa); **17.10.** Kalajoki, Keskus- kari SW klo 12.05 (Seppo Pudas, Riku Halmeenpää, Marja Maarala).

Aivan ilmeisesti selvästi paras vuosi lajille Suomessa. Raahan ja Kalajoen havainnot 17.10. koskevat samaa 7 laulujoutsenen kanssa muut- tanutta yksilöä. Tiibetinhani on melko tavallinen pikkuharvinaisuus Pohjolassa. Ruotsissa laji on sijoitettu kategoriaan D (Unger 1999).

9.-11.6.1994 Sonkajärvi, Sukeva 2 (v) (Tapani ja Ritva Ollikainen; ilm. Kalle Ruokolainen).

Kupariviihkasorsa (*Oxyura jamaicensis*) (0,12,1)

11.-25.8. Enontekiö, Sotkajärvi n-puk. (Pirkka ja Anitta Aalto ym.).

Vähitellen meillekin levittäytyvä amerikkalainen sorsa, joka on pesinyt jo Ruotsissa (siellä kategoria D, Unger 1999).

Mandariinisorsa (*Aix galericulata*)

19.-21.4. Lahti, Kujalan jäteasema 2k 1n, ja 1k vielä **29.4.** (Pekka Saikko ym.); **5.-6.5.** Pukila, Kantele k (Mauri Leivo, Emmi Manninen-Leivo); **10.5.** Hauho, Hauhonselkä k (Lauri Kokkala, Pekka Pouttu); **16.-26.5.** Kruunupyy, Furutrasket 2 k (v) (Christian Tikkanen, Taisto Mäki-Rautila ym.; ilm. Marko Pohjoismäki); **24.-25.5.** Ulvila, Pappilanlampi k (v) (Jarno Jokinen, Jani Raitanen; ilm. Jani Vastamäki); **12.8.-10.9.** Pori, Kirjurinluoto k (v) (Ari Rantamäki ym.).

Mandariinisorsa pesii jo Etelä-Ruotsissa, korkeintaan 10-20 paria (kolkuttelee kategoriaan C portteja, Unger 1999).

Aavikkohaukka (*Falco cherrug*)

25.-26.6. Oulu, Toppila 2kv (Ari Kakko, Kari Kivirinta, Panu Kuokkanen, Arvo Ohtonen ym.).

Kyseinen lintu oli varmasti karkuri päätellen jaloissa havaituista remeleistä! Suomen ainoa aiempi aavikkohaukka (Kiteellä 29.4.1992) tul- kittiin luonnonvaraiseksi. Tässä tapauksessa ku- vaus ei sulje varmuudella pois vaikeiden ris- teymien tai häkkilintuna pidetyn preeriahaukan (*Falco mexicanus*) mahdollisuutta.

Hylätyt havainnot *Records not accepted*

Pikkujoutsen (*Cygnus columbianus columbianus*) **7.-10.5.** Joensuu, Utran kanava - Parit- sanlahti +2kv (v).

Lumihanhi (*Anser caerulescens*) **10.4.** Oulu, Maikkula W; **21.9.** Kökar, merivartioasema S.

Tiibetinhani (*Anser indicus*) **28.4.** Evijärvi, Särkijärvi 2kv (v).

Mustalintu (*Melanitta nigra americana*) **20.5.** Virolahti, Harvajanniemi ad k.

Arosuohaukka (*Circus macrourus*) **26.4.** Liperi, Ahonkylä 3kv k; **29.4.** Värtsilä, Hopeakallio ad. n N; **30.4.** Värtsilä, Uusikylä 2-3kv N; **26.7.** Hanko, Vedagrundet ad. k SW; **17.9.** Korppoo, Utö 1kv; **18.9.** Paimio, Meltola 1kv n; **19.9.** Helsinki, Viikki juv. SW. **7.5.1994** Kristiinankaupunki, Storbodan 2kv N.

Kiljukotka (*Aquila clanga*) **13. ja 21.9.** Virolahti, Kellovuori subad./ad.

Pikkukiljukotka (*Aquila pomarina*) **2.5.** Kirkkonummi, Medvast E; **8.5.** Korpilahti, Kärkis- tensalmi subad./ad. N; **30.6.** Nummi-Pusula, Ikkala-Marttila ad.

Arohiirihaukka (*Buteo rufinus*) **9.7.** Utsjoki, Pulmankijoki lähti E.

Käärmeotkka (*Circaetus gallicus*) **6.9.** Karjaa N.

Vuorikotka (*Hieraaetus fasciatus*) **28.5.** Kot- ka, Kirkonmaa subad.

Pääskykahlaajalaji (*Glareola* sp.) **27.9.1996** Kitee, Hatunvaara SW.

Suippopyrstösirri (*Calidris acuminata*) (*Pal- sasirri* (*Calidris melanotos*)) **5.9.** Uusikaupun- ki, Vasikkari 1kv.

Palsasirri (*Calidris melanotos*) **29.8.** Pori, Fleiviiki.

Isovesipääsky (*Phalaropus fulicarius*) **3.6.** Närpiö, Lilla Ledgrund SSW.

Aroharmalokki (*Larus argentatus cachin- nans*) **2.6.1997** Oulu, Ruskon kaatopaikka 2kv (v).

Kaitanokkalokki (*Larus genei*) **6.9.** Virolahti, Hanski 1kv E.

Kuusilokki (*Larus philadelphia*) **11.5.** Taivas- salo 2kv.

Pikkuruokki (*Alle alle*) **22.5.** Virolahti, Suu- ri-Pisi; **1.-3.11.** Haukipudas, Martinniemi; **14.11.** Lemland, Haddnäs.

Idänkäki (*Cuculus saturatus*) **18.8.** Äänekos- ken mlk., Kalaniemi.

Vihertikka (*Picus viridis*) **10.11.1997** Rääk- kylä, Haapasalmi.

Nummikirvinen (*Anthus campestris*) **10.9.** Vantaa, Kasaberget 2 W.

Sitruunavästäräkki (*Motacilla citreola*) **16.5.** Luvia, Säppi n; **9.8.** Kirkkonummi, Rönnskär juv lähti NE.

Pikkukultarinta (*Hippolais caligata*) **1.7.** Kitee, Muljula k.

Siperianuunilintu (*Phylloscopus schwarzi*) **14.10.** Korppoo, Utö.

Viitatiainen (*Parus palustris*) **30.10.1988** Joensuu, Noljaakka.

Harmaasirkku (*Miliaria calandra*) **31.10.** Köyliö, Tuiskula NE.

Mustapääsirkku (*Emberiza melanocephala*) **4.4.** Keuruu, Haapamäki kn.

Aiemmin hyväksyttyjä, nyt hylättyjä *Formerly accepted, now rejected*

Selkälokki (*Larus fuscus graelsii*)

21.5.1912 Kirkkonummi, Porkkala.

Nahka on tallennettuna Helsingin Yliopis- ton Eläinmuseon kokoelmassa. Määrittys perus- tui nilkka-keskivarvas-suhteeseen, joka erottaa selkälökikirjymän harmaalokkirjymästä, mut- ta ei *graelsii*ta heuglinista (Cramp & Simmons 1983). Tämä oli ainoa hyväksytty havainto, jo- ten alalaji poistuu Suomessa tavattujen muoto- jen luettelosta.

Selkälokki (*Larus fuscus intermedius*)

24.4.1981 Helsinki, Vuosaari; **22.4.1986** Hel- sinki, Munkkisaari.

Alkutekstissä mainittujen vaatimusten ja yhtenäisen linjan takia molemmat havainnot joudutaan hylkäämään (vaikka etenkin jälkim- mäinen näyttää valokuvissa hyvin *intermedius-* maiselta).

Lisäyksiä ja korjauksia *Corrections*

Pikkuhuitti (*Porzana parva*)

Päivämäärälisäys: **21.-29.5.1990** Virolahti, Vilkkiläntura k.

Kääpiöhuitti (*Porzana pusilla*)

Päivämäärälisäys: **17.5.-25.6.1997** Hamina, Kirkkojärvi.

Sinipyrtö (*Tarsiger cyanurus*)

Päivämäärälisäys: **16.6.-1.7.1993** Utsjoki, Kevo 2kv k. Lisäys havainnoitsijoihin: alkupe- räiset löytäjät ovat Risto ja Marja-Liisa Suksi.

Taigarastas (*Turdus obscurus*)

Päivämäärälisäys: **1.-5.11.1995** Oulu, Hie- tasaari. Lisäys havainnoitsijoihin: alkuperäi- nen löytäjä oli Mika I. Koskinen.

Viitatieinen (*Parus palustris*)

Päivämääräisyys ja paikan nimen tarkennus: **8.10.–13.11.1995** Porvoon mlk, Tarkkinen. Lisäys havainnoitsijoihin: alkuperäiset löytäjät ovat Risto Suksi ja Tarmo Lehtilä.

Kiitokset

Per Alström, Dick Forsman, Killian Mullarney, Urban Olsson ja Lars Svensson ovat antaneet asiantuntijalausuntoja useista vaikeista tapauksista kuluneen vuoden aikana. Aluevastaavan ominaisuudessa Pirkka Aalto, Göran Andersson, Arto Juvonen, Kari Korhonen, Pekka Kyllönen, Timo Lahti, Markku Loippo, Jyrki Normaja, Marko Pohjoismäki, Mikko Pöyhönen, Kari Soilevaara, Tapio Tohmo, Jani Vastamäki ja Pentti Zetterberg ovat tarkastaneet tämän katsauksen tai osia siitä ja esittäneet runsaasti tarkennuksia. Biti ja Markku Ojala ovat avustaneet havaintojen keruussa. Tapio Tohmo ja Timo Pulliainen ovat toimittaneet tämänkin katsauksen RK:n kotisivuille. Kaikille parhaat kiitokset.

Kirjallisuus

- Cederroth, C. 1998: Sällsynta fåglar i Sverige 1997. – SOF 1998: Fågelåret 1997: 141–169. Stockholm.
- Clarke, T. 1999: Autumn 1998 on the Azores. – *Birding World* 12: 205–212.
- Eskelin, T. & Pursiainen, J. 1998: Heuglini-graelisii-intermedius -tyyppisten lokkien esiintymisestä Suomessa. – *Alula* 4: 42–54.
- Forsman, D. 1996: Nuorten ja naaraspukuisten sini-, niitty- ja arosuohaukkojen tunnistaminen. – *Alula* 2: 152–159.
- Forsman, D. 1998: The Raptors of Europe and The Middle East. A Handbook of Field Identification. – Poyser, London.
- Harrop, A. 1994: Field Identification of American Wigeon. – *Birding World* 7: 50–56.

- Jiquet, F. 1999: Photo-forum: hybrid American Wigeons. – *Birding World* 12: 247–252.
- Jonsson, L. 1998: Itämeren keltajalkaloket ja keltajalkaiset harmaaloket. – *Alula* 4: 74–100.
- Jännes, H. 1990: Mustapäätaskan *Saxicola torquata* alalajien ja sukupuolen määrittämisestä sekä lajin esiintymisestä Suomessa. – *Lintumies* 25: 162–175.
- Jännes, H. 1993: Kashmirinuunilintu – vieras kaukaa kaakosta. – *Linnut* 28(4): 28–30.
- Jännes, H. & Lindroos, T. 1998: Uudistuneen RK-lomakkeen täyttöohjeet. – *Bongari* 12: 114–122.
- Kemp, J. 1999: The "Welney Whistler". – *Birding World* 12: 125–127.
- Lindroos, T. 1998: Rareiteetikomitean hyväksymät havainnot vuodelta 1997. – *Linnut* 33(6): 8–27.
- Millington, R. 1998: The Green-winged Teal. – *Birding World* 11: 430–434.
- Peltomäki, J. 1998: Amerikanhaapanan tunnistaminen. – *Linnut* 33(2): 28–31.
- Pöyhönen, M. 1999: Uhanalainen punakaulahanhi. – *Alula* 5: 64–69.
- Rauste, V. 1999 a: Selkälökin itäisten alalajien määrittäminen. – *Linnut* 34(2): 12–20.
- Rauste, V. 1999 b: Kennzeichen und Mauser von "Baltischen Heringsmöwen" *Larus (fuscus) fuscus* und "Tundramöwen" *Larus (fuscus) heuglini*. Teil I & II. – *Limicola* 13: 105–128 ja 153–188.
- Tyrberg, T. 1998: Fågelrapport för 1997. – SOF 1998: Fågelåret 1997: 89–139. Stockholm.
- Unger, U. 1999: Vilda "tamankor". – *Vår Fågelvärld* 58(4): 30.
- Ullman, M. 1999: Rostand. – *Vår Fågelvärld* 58(5): 26–28.
- Vasamies, H. 1998: Idänkäki *Cuculus saturatus* ensi kerran Länsi-Euroopassa. – *Alula* 4: 114–116.
- Vinicombe, K.E. & Harrop, A.H.J. 1999: Ruddy Shelducks in Britain and Ireland, 1986–94. – *British Birds* 92: 225–255.

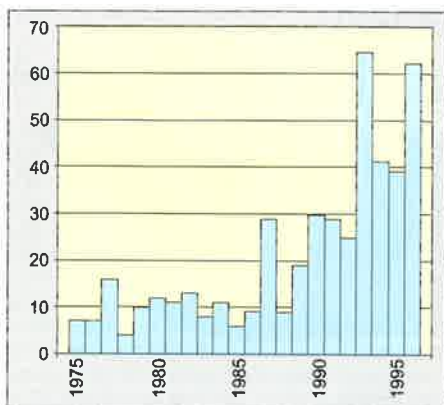
Summary: Rare birds in Finland in 1998

This is the 24th annual report of the Finnish National Rarities Committee. It lists all accepted records for the year 1998 and some older previously unpublished records. A few records are still under consideration and will be published in

future reports. Records of birds not considered to be genuine vagrants, rejected records and corrections are listed separately. Only one new full species for Finland was accepted: Oriental Cuckoo (2 singing males holding territory), but a record of the Black Scoter subspecies *Melanitta nigra americana* was also a first for Finland. The second Blue Rock Thrush (from the year 1997), the second and third Yellow-legged Gulls (*Larus argentatus cachinnans*) and third Blue-cheeked Bee-eater and Black-winged Stilt were seen. Other major rarities (with less than six previous records) were Night Heron, Ring-necked Duck, White-rumped Sandpiper, Baird's Sandpiper, Ross's Gull, Siberian Accentor and Aquatic Warbler. The highlights of the autumn were the unprecedented influxes of Spoonbills and Little Auks. Record numbers of American Wigeons, Citrine Wagtails (with one successful breeding record) and Hume's Warblers were seen. The year 1998 was also very good for Great Northern Diver, Red-crested Pochard, Pallid Harrier, Steppe Eagle, Lanceolated Warbler, Booted Warbler, Dusky Warbler and Lesser Grey Shrike.

The details included for each records are: date and locality, number of birds if more than one, other details if known (kv=calendar year, jp=adult breeding plumage, tp=winter plumage, vp=transient plumage, n-puk.=female plumage, Å=singing, r=ringed, W (=west) etc. means migrating birds and their direction, (v)/(ä)=photographed/tape recorded (and this evidence seen or heard by the committee). The three numbers in brackets after each species' name give the total number individuals observed in Finland (1) before 1975, (2) in the period 1975–1997 and (3) in 1998 respectively.

Kirjoittajien osoitteet/Authors' addresses:
Tom Lindroos, Uudentuvankatu 6 A 29
20740 Turku, puh. & fax 02-2367570
Heikki Luoto, Seilikuja 9 D, 02180 Espoo
puh. 09-524020

Korjaus: Linnut 6/1998 s. 14 oli niittysuohaukan kohdalla erehdyksessä jalohaikaran esiintymiskuva. Yllä oikea kuva ja alla oikea teksti. Niittysuohaukan (*Circus pygargus*) vuosittainen esiintyminen 1974–1996. Havaintojen määrä on lisääntynyt voimakkaasti 1980-luvun lopulta lähtien.

Ohjeita havaintojen ilmoittajille

Vältä kirjoittamasta lomakkeen marginaaleihin, käytä mieluiten kirjoittamiseen konetta tai mustaa kynää. Älä kirjoita lomakkeen kääntöpuolelle, vaan käytä erillistä, valkoista, A4-kokoista paperia. Niputtaessasi papereita tai liitteitä havainnon mukaan käytä paperiliitintä ja vältä mahdollisuuksien mukaan nitojaa, sillä kopioimisvaiheessa paperit joudutaan irrottamaan toisistaan. Tämä kaikki helpottaa olennaisesti lomakkeiden kopiointia. Tietokoneella suoraan tulostetut lomakkeet ovat nykyään varsin yleisiä. Tulosteen ei tarvitse muistuttaa ulkoasultaan esipainettua RK-kaavaketta. Riittää, kunhan esität asiat suunnilleen kaavakkeen mukaisessa järjestyksessä. Muista aina jättää tilaa RK:n diariomerolle. RK on otettu käyttöön uusitun lomakkeen, jota on jaettu esimerkiksi kaikille aluevastaaville. On toivottavaa, että tämä lomake otetaan mahdollisimman laajalti käyttöön. Lomakkeen täyttämistä löytyy ohjeet Bongari-lehdestä (Jännes & Lindroos 1998). Valmiin lomakepohjan voi myös imuroida BirdLifen kotisivuilta.

Teemapyyntiä harrastavien rengastajien tulisi ennen pyydystämistä tutustua lajia koskevaan kirjallisuuteen, jotta selviäisi, mitkä mitat ovat tärkeitä lajin tai alalajin tunnistuksen kannalta. Kun lintu on pyydystetty, on tarkistettava, että mittaukset on tehty oikein. Kannattaa aina ottaa mahdollisimman monta mittaa. Pelkkä siiven pituus ja paino kertovat varsin vähän lajista. Muista merkitä kaavakkeelle myös renkaan numero.

Tarkastettavat lajit

Vuoden 2000 alusta alkaen poistuvat seuraavat lajit kokonaan tarkastettavien lajien listalta: lumihanhi, tiibetinhanihi, punakaulahanhi, ruostesorsa, mandariinisorsa, pikkuruokki, mehilaissyöjä, sitruunavästäräkki ja mustaotsalepinkäinen. Lisäksi arosuohaukasta ei tarkasteta enää ensi vuoden alusta lähtien +2kv-tyyppisiä koiraita, ja mustapäätaskusta tarkastetaan vain roturyhmään *rubicola/hibernans* kuuluvat yksilöt.